



SENAT RP

## ZAPIS STENOGRAFICZNY

---

---

---

**Wspólne posiedzenie**  
**Komisji Środowiska (49.),**  
**Komisji Ustawodawczej (156.)**  
**oraz Komisji Praw Człowieka,**  
**Praworządności i Petycji (91.)**  
**w dniu 8 maja 2013 r.**

VIII kadencja

---

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (druk senacki nr 320).

*(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 05)*

*(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski)*

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dzień dobry państwu.

Bardzo proszę o zajęcie miejsc.

Rozpoczynamy wspólne posiedzenie trzech komisji: Komisji Środowiska, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Ustawodawczej.

Przedmiotem naszego wspólnego posiedzenia trzech komisji jest przeprowadzenie pierwszego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie zgodnie z regulaminem dotyczącym wykonania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

Przypominam, że Komisja Ustawodawcza, której mam zaszczyt przewodniczyć... Jestem jednocześnie przedstawicielem tej komisji upoważnionym do przedstawienia państwu propozycji.

Celem projektowanej ustawy jest dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 listopada 2012 r. dotyczącego ustawy – Prawo łowieckie. Jego sentencja została ogłoszona 21 listopada 2012 r. Projekt określa zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej za przewinienia łowieckie, podstawowe reguły postępowania dyscyplinarnego i wprowadza możliwość odwołania się do sądu powszechnego od szerszego niż dotychczas zakresu orzeczeń sądów łowieckich.

Pragnąłbym przytoczyć jedynie zasadnicze różnice, jakie zachodzą pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym. Dotychczas przepisy nie określały, za co członek Polskiego Związku Łowieckiego podlega odpowiedzialności przed dyscyplinarnym sądownictwem łowieckim, struktury tego sądownictwa ani procedury postępowania przed nim. Przepis ustawy przewidywał tylko możliwość odwołania się do sądu powszechnego w przypadku pozbawienia członkostwa w PZŁ lub w kole łowieckim.

Proponuje się, aby utrzymać przewidzianą dotychczas tylko przez statut dwuinstancyjność sądownictwa łowieckiego, uprościć system kar przewidzianych dotychczas przez statut, wprowadzić możliwość odwołania się do sądu powszechnego od orzeczeń dyscyplinarnych skutkujących zawieszeniem albo pozbawieniem członkostwa w PZŁ lub kole, a także zawieszeniem albo pozbawieniem prawa do polowania. Jako jedną z kar proponuje się nieprzewidzianą dotychczas przez statut karę pieniężną. Dotychczasowy

model odpowiedzialności i system kar był nieskuteczny wobec osób niebędących członkami Polskiego Związku Łowieckiego, nie można było takich osób pozbawić członkostwa, natomiast pozbawienie lub zawieszenie prawa do polowania – w związku z tym, że w Polsce polowały okazjonalnie – nie stanowiło dla nich żadnej dolegliwości. Podobną procedurą dyscyplinarną objęto naruszenie zasad selekcji osobniczej. Konsekwencją tego jest propozycja, by zasady te określał minister w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw środowiska. Kwestię odpowiedzialności za naruszenie uchwał organów PZŁ i określenie kar „honorowych” z tym związanych pozostawiono do uregulowania w statucie, który określi też liczebność sądów łowieckich, określi liczebność składu orzekającego i techniczne elementy procedury sądowej.

Ponadto proponuje się, aby ustawa określała maksymalną wysokość składki członkowskiej na rzecz Polskiego Związku Łowieckiego. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczył tego bezpośrednio, jednak za niepłacenie składek członek Polskiego Związku Łowieckiego może być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej, zatem zakres tej odpowiedzialności – wymiar składek – powinien być określony w ustawie. Ponadto w związku z obowiązkową przynależnością do Polskiego Związku Łowieckiego osób pragnących polować, opłaty te upodabniają się do danin publicznych, a te, zgodnie z art. 217 Konstytucji, powinny być określone w ustawie. Przypominam, że zostało to już utrwalone w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego.

Poza ustawą pozostawia się kwestię składek na rzecz kół łowieckich. Przynależność do nich dla osób polujących nie jest obowiązkowa, wystarczy być członkiem Polskiego Związku Łowieckiego.

Ustawa wprowadza także odpowiedzialność, ale tylko za naruszenie ustawy, a nie wewnętrznych regulacji PZŁ, osób polujących niebędących członkami Polskiego Związku Łowieckiego. Dotychczas osoby te nie ponosiły odpowiedzialności za przewinienia łowieckie niebędące wykroczeniami.

Tak jak już wspominałem, ta propozycja, którą państwu zaprezentowałem, jest efektem dyskusji i konsultacji przeprowadzonych w Komisji Ustawodawczej. Chciałbym przypomnieć, że zwróciliśmy się o opinię do wielu podmiotów: do ministra sprawiedliwości, ministra środowiska, przewodniczącego zarządu Polskiego Związku Łowieckiego. Otrzymaliśmy odpowiedź od ministra sprawiedliwości, a także opinie od przewodniczącego zarządu Polskiego Związku Łowieckiego, prezesa Naczelnej Rady

Adwokackiej, prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych, prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa, prezesa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, prezesa zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, prokuratora generalnego oraz przewodniczącego Krajowej Rady Prokuratury. Proszę państwa, to tyle ode mnie jako osoby, która została wyznaczona na sprawozdawcę komisji.

Proszę państwa, otwieram dyskusję.

Proponuję, żeby w pierwszej kolejności zabrali głos przedstawiciele organizacji zaproszonych na nasze posiedzenie komisji. Z tym że bardzo prosiłbym, ażeby podnosić argumenty w takim, powiedziałbym, skrócie, dlatego że te argumenty już wybrzmiały, a członkowie komisji, którzy nie brali udziału w posiedzeniu, zapoznali się z tymi argumentami. Są też pisemne opinie, dlatego prosiłbym o skoncentrowanie się na jakichś ewentualnie nowych elementach bądź szczególne podkreślenie, uwypuklenie przedstawionej argumentacji, ale w skrócie.

Bardzo proszę, czy ktoś z państwa zaproszonych gości chciałby zabrać głos?

*(Kierownik Działu Prawnego w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego Marcin Pasternak: Panie Przewodniczący, Marcin Pasternak, Polski Związek Łowiecki.)*

Proszę bardzo.

**Kierownik Działu Prawnego  
w Zarządzie Głównym  
Polskiego Związku Łowieckiego  
Marcin Pasternak:**

Szanowni Panie i Panowie Senatorowie! Szanowni Goście!

Nasze stanowisko zostało przedstawione panu przewodniczącemu komisji, nie uległo ono zasadniczej zmianie. W tej chwili chciałbym odnieść się w szczególności do dwóch poruszonych tam zagadnień.

Pierwsze zagadnienie dotyczy ustalania wysokości składki na rzecz Polskiego Związku Łowieckiego w drodze aktu, jakim jest ustawa. Otóż jeżeli przyjmujemy – a przyjmujemy to od wielu lat i jest to ugruntowane – że zrzeszenie Polski Związek Łowiecki jest stowarzyszeniem, to powinniśmy zauważyć, że w żadnej korporacji zawodowej, do której odnosił się wyrok Trybunału Konstytucyjnego, czy w żadnym stowarzyszeniu składka nie jest regulowana na poziomie ustawowym, jest to zastrzeżone do kompetencji własnych danej organizacji. Dlatego, Szanowni Państwo, jako Polski Związek Łowiecki jesteśmy zdecydowanie przeciwni tego rodzaju regulacjom.

Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o zgłoszoną, przed chwilą nam przedstawioną propozycję wprowadzenia zmian w art. 32 – po ust. 4 dodanie ust. 4a w brzmieniu: „Statut Polskiego Związku Łowieckiego podlega zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw środowiska” – to pozwolę sobie zaprezentować nasze stanowisko. Jeżeli statuty organizacji podlegają rejestracji, to dokonuje tego sąd rejestrowy, dlatego nie widzę żadnego merytorycznego uzasadnienia do wprowadzenia tego rodzaju zapisu. Jeżeli

statut miałby być rejestrowany, to niech będzie rejestrowany w rejestrze sądowym właściwym do oceny, czy statut jest zgodny z wymogami ustawowymi i czy merytorycznie jest on zgodny z aktami nadrzędnymi.

Jeżeli chodzi o drugą przedstawioną nam... Przepraszam za głos, jestem mocno przeziębiony. Jeżeli chodzi o drugą przedstawioną propozycję zmiany, zgodnie z którą w art. 35 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu: „minister właściwy do spraw środowiska uchyla, w ramach nadzoru, sprzeczne z prawem bądź statutem Polskiego Związku Łowieckiego uchwały Polskiego Związku Łowieckiego”, to również nie widzimy podstaw do przyjęcia takiej zmiany. Obecnie sądy mogą uchylać uchwały stowarzyszeń sprzeczne z aktami rangi ustawowej, w związku z tym wprowadzenie tego rodzaju zapisu byłoby naruszeniem pewnej ogólnie przyjętej zasady.

*(Głos z sali: Przepraszam...)*

To jest propozycja dodania w art. 35 po ust. 3 ust. 4 w brzmieniu zaproponowanym w tym piśmie, które przed chwilą otrzymaliśmy.

Panie Przewodniczący, większość, w zasadzie wszystkie nasze argumenty zostały szanownym państwu bardzo obszernie przedstawione, więc nie chcę już, że tak powiem, powtarzać tej argumentacji, bo nasz czas, a szczególnie czas państwa senatorów, jest cenny. Potwierdzam tylko te argumenty i z całą stanowczością niejako je podtrzymuję. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Ja chciałbym, tylko tak gwoli przypomnienia, podkreślić, że Polski Związek Łowiecki ponad wszelką wątpliwość nie jest zwykłym stowarzyszeniem. Argumentacja była przedstawiana dość szeroko i nie może być co do tego wątpliwości.

Proszę bardzo, wypowie się kolejny gość, a za chwilę udzieli głosu państwu senatorom.

Bardzo proszę o przedstawienie się.

**Adwokat  
w Kancelarii Adwokackiej w Częstochowie  
Miłosz Kościelniak-Marszał:**

Szanowni Państwo, Miłosz Kościelniak-Marszał, ja jestem adwokatem, a ponadto łowczym w jednym z kół łowieckich.

Szanowni Państwo, analizując projekt, druk senacki nr 320, zwróciłem uwagę – chciałbym to państwu zasignalizować – na mały problem, który może być nieco większy, jeżeli ten druk wejdzie w życie. Mianowicie zgodnie z założeniami projektu rozporządzenie miałoby określić zasady selekcji osobniczej, a tym samym selekcja osobnicza byłaby objęta przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Oczywiście to rozwiązanie nie jest złe, ma jednak jeden feler, trzeba mieć na uwadze okoliczność, że taka sytuacja spowoduje, że niewłaściwe pozyskanie będzie mogło wiązać się z obciążeniem sprawcy ekwiwalentem za bezprawnie pozyskaną zwierzynę – taka instytucja jest

niecno anachroniczna, ale istnieje jeszcze w polskim prawie łowieckim – a to oznacza, że niewłaściwe zastosowanie zasad selekcji w praktyce może obciążyć myśliwego nie tylko karami dyscyplinarnymi przewidzianymi w projekcie, ale także odpłatnością finansową w kwocie od 2 tysięcy zł do 20 tysięcy 800 zł w przypadku jelenia byka. Niestety w takim przypadku można się spodziewać, że myśliwi po prostu nie będą chcieli polować, ryzykować konieczności zapłacenia tak wysokich kar. Niestety z punktu widzenia łowczego – tak jak powiedziałem – koordynującego gospodarkę łowiecką na terenie koła łowieckiego, może to oznaczać, że koła po prostu nie wykonają planu, a to będzie oznaczało zagrożenie dla trwałości lasów.

Chciałbym tutaj zasygnalizować, że zasady selekcji osobniczej zostały wprowadzone w Polsce w latach pięćdziesiątych i do tej pory nie przyniosły specjalnego efektu, warto więc rozważyć, czy rzeczywiście tego rodzaju sankcje powinny funkcjonować w ustawie. Dziękuję bardzo.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.  
Proszę bardzo, kolejny gość.

### **Profesor w Katedrze Hodowli Zwierząt Futerkowych i Łowiectwa na Wydziale Bioinżynierii Zwierząt na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim Paweł Janiszewski:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Ja chciałbym kontynuować jeden wątek poruszony przez mojego poprzednika, chodzi o kryteria selekcji i ich efekt po kilkudziesięciu latach stosowania. Otóż ze względu na wykonywany przeze mnie zawód stykam się z publikacjami naukowymi, które w pewien sposób opisują zmiany jakości populacji pod wpływem pewnych zabiegów. Proszę państwa, niestety w naszych pracach hodowlanych prowadzonych w łowiskach ograniczamy się jedynie do selekcji prowadzonej na samcach zwierzyny płowej, przepraszam, przede wszystkim na samcach zwierzyny płowej, tak naprawdę w danym roku 1 cm poroża decyduje o tym, czy ten zwierz ma żyć, czy zostaje uznany za osobnika selekcyjnego i podlega odstrzałowi. W tym momencie nie jest brany pod uwagę wpływ środowiska, który ma decydujące znaczenie, jeśli chodzi o to poroże i te centymetry, o których wspominałem. Pan profesor Brzóska z Krakowa wskazuje między innymi na bardzo ważną rolę szaty roślinnej i gleby. Badania szkockie wskazują między innymi na wielkość klatki piersiowej jako parametru decydującego o tym, czy dany byk jest rzeczywiście przyszłościowy, czy selekcyjny. Moje skromne badania, między innymi na populacji jelenia sika, która jest, można powiedzieć, populacją bardzo ograniczoną liczebnie, na której łatwo sprawdza się efekt zabiegów, wskazały jednoznacznie, że w ciągu dziesięciu lat stosowania zabiegów selekcyjnych masa tuszy jelenia spadła o ponad 10 kg. Stosowane przez nas kryteria nijak mają się więc do podstaw naukowych i do rzeczywistości. Dziękuję bardzo.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo, Panie Profesorze.

Dziękuję bardzo panu i pana poprzednikowi za te cenne uwagi, myślę, że utwierdziły one autorów w przekonaniu, że należy wprowadzić poprawkę; wiem o tym, że jest przygotowywana poprawka rozwiązująca ten problem.

Bardzo proszę.

### **Przewodniczący Komisji Łowieckiej w Polskim Towarzystwie Leśnym Janusz Mikoś:**

Janusz Mikoś, ja reprezentuję Polskie Towarzystwo Leśne, Komisję Łowiecką.

Panie i Panowie Senatorowie!

Ja również chciałbym powiedzieć parę słów na temat selekcji. Jeżeli myśliwi będą karani na podstawie zasad selekcji, to powstanie duży problem, dlatego że pogłębi to już funkcjonującą szarą strefę. Przecież przez te kilkadziesiąt lat funkcjonowania zasad selekcji ukuło się już wśród myśliwych powiedzenie, że kozioł jest selekcyjny albo smaczny. Po prostu pogłębia się szara strefa. Ponadto po łagodnej zimie większość kozłów stanowią kozły nie-selekcyjne, przyszłościowe, czyli myśliwi praktycznie nie są w stanie realizować planów odstrzału. Jeżeli zaś chodzi o realizowanie planów odstrzału, to według oceny leśników rośnie liczebność jeleniowatych, które podlegają tym zasadom selekcji, i zupełnie rozmija się to z wielkością odstrzału. Dzisiaj jest właściwie bardzo poważne zagrożenie dla trwałości lasów i różnorodności gatunkowej w obszarach chronionych, w siedliskach chronionych ze względu na liczebność jeleniowatych. Jeżeli z roku na rok te plany odstrzału będą musiały się zwiększać, jeżeli utrzymamy te rygorystyczne, bardzo skomplikowane zasady selekcji, to praktycznie będzie problem z wykonywaniem planów odstrzału przez myśliwych. Dziękuję bardzo.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Z gości wypowie się jeszcze... Za chwilę wypowie się pani profesor.

Proszę bardzo.

### **Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek:**

Dzień dobry, Łukasz Bonczek, Ministerstwo Sprawiedliwości.

Panie Przewodniczący, ja chciałbym podtrzymać uwagi, które zgłosiliśmy na piśmie, i jednocześnie podkreślić, że sąd rejonowy wskazany jako sąd, który miałby rozpatrywać odwołania... My nalegalibyśmy jednak na to, żeby zostało to przeniesione do kompetencji jakiegoś sądu wyższego rzędu, czyli sądu okręgowego albo sądu apelacyjnego, przy szczególnym uwzględnieniu tego, że sądy rejonowe w ogóle nie stosują przepisów o postępowaniu odwoławczym, tak że nawet nie wiedziałyby, jak miałyby orzekać.

Ważne jest także wpisanie tego, że od orzeczenia tego sądu, który będzie rozpatrywał odwołanie, nie będzie przysługiwało już żadne odwołanie; chodzi o to, żeby było to jednoinstancyjne. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Trzeba będzie przygotować taką poprawkę. Propozycja ministerstwa jest taka, żeby rozpatrywał to sąd okręgowy i rozstrzygnięcie w trybie odwołania...

*(Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek: Nasza propozycja jest taka, żeby rozpatrywał to sąd wyższego rzędu.)*

Czyli sąd...

*(Głos z sali: Sąd okręgowy, nie rejonowy, tylko okręgowy.)*

Sąd okręgowy, sąd wyższego rzędu...

*(Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek: Albo wyższego rzędu.)*

*(Głos z sali: Albo jeszcze wyższego rzędu.)*

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

Tak, sąd okręgowy wystarczy, to jest jasne.

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, pan Jenoch.

### **Zastępca Kierownika Działu Organizacji i Szkolenia w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego Piotr Jenoch:**

Piotr Jenoch, Polski Związek Łowiecki.

*(Głos z sali: Proszę włączyć mikrofon.)*

Ja spróbuję odnieść się do kilku kwestii. Jeśli chodzi o poruszony tutaj temat zasad selekcji, nie można zgodzić się z tym, że ta selekcja, która jest prowadzona, nie przynosi rezultatów. Jest to potwierdzone w badaniach naukowych, w pracach habilitacyjnych i w pracach doktorskich. Podam kilka przykładów w liczbach, jeśli chodzi o okręg olsztyński. Liczba pozyskanych byków w trzeciej klasie wieku w sezonach 2003–2004 i 2007–2008 oraz 2010–2011... W sezonie 2003–2004 pozyskano jedenaście byków w trzeciej klasie wieku, w sezonie 2012–2013 pozyskano osiemdziesiąt osiem byków. Z kolei pozyskanie medalowych byków w sezonach łowieckich wygląda w ten sposób, że w 1997 r., 2000 r. i 2001 r. było to 3,5%, w sezonie 2011–2012 było to 18,9%.

Jeśli chodzi o średnią masę poroża – mówię tylko o programie prowadzonym w okręgu olsztyńskim – w latach 2000–2001 masa poroża wynosiła 2,64 kg, a w latach 2012–2013 wynosiła ona 4,2 kg. To pokazuje, że te funkcjonujące obecnie zasady selekcji mają wpływ na kondycję osobniczą zwierząt i są jak najbardziej uzasadnione.

Dodam tylko, że Naczelna Rada Łowiecka powołała zespół, który ma przejrzeć wszystkie obowiązujące regulacje dotyczące zasad selekcji osobniczej i populacyjnej

zwierząt łownych. Zespół ten będzie starał się wypracować, dopracować, a zarazem jak najbardziej uprościć te obowiązujące zasady selekcji.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Dziękuję bardzo. A, jeszcze...)*

To jest kwestia selekcji. Odniosę się teraz do propozycji zgłoszonej przez senatora Stanisława Gorczycę dotyczącej nadzoru ministra nad Polskim Związkiem Łowieckim.

Już w 2009 r., między innymi na czterdziestym trzecim posiedzeniu Senatu w listopadzie 2009 r., pan senator zgłaszał takie postulaty. Zacytuję tutaj tylko to, co odpowiedział wówczas panu senatorowi minister środowiska. Minister wyjaśniał: „Ponownie pragnę zaznaczyć, że obowiązujące rozwiązania prawne gwarantują właściwy nadzór nad Polskim Związkiem Łowieckim”. Tego rodzaju zdania wypowiadają i takie stanowisko prezentują także autorytety w dziedzinie prawa, mianowicie profesor Radecki czy profesor Paweł Sarnecki. Na razie to wszystko. Dziękuję bardzo.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że gość jeszcze...

*(Głos z sali: Pani...)*

Wypowie się jeszcze przedstawiciel Lasów Państwowych, ale najpierw pani.

Proszę bardzo, proszę się przedstawić.

### **Dyrektor Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody w Ministerstwie Środowiska Nina Dobrzyńska:**

Dzień dobry. Nina Dobrzyńska, Ministerstwo Środowiska.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Przed wszystkim chciałabym wytłumaczyć ministra środowiska z tego, że nie przysłaliśmy naszych uwag na piśmie; my jesteśmy w tej szczęśliwej sytuacji, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego przygotowujemy również projekt rządowy dotyczący prawa łowieckiego. Dosłownie przed chwilą czy jakiś czas temu wysłaliśmy do uzgodnień międzyresortowych projekt stanowiska do projektu poselskiego, jest projekt senacki, więc jest wyjątkowy urodzaj. Jak wiadomo, prowadzimy również dyskusję z kolegami na temat kognicji sądów, więc nie chcieliśmy wysłać państwu osobnego, nieuzgodnionego stanowiska. W imieniu resortu chciałabym powiedzieć, że generalnie prace nad projektem zmierzają w dobrym kierunku, projekt rządowy również będzie dotyczył głównie kwestii wynikających z wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Z dużym zainteresowaniem wysłucham tych dyskusji, bo ich efekty również znajdą się w naszym projekcie. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Przedstawiciel Lasów Państwowych, bardzo proszę.

## **Przedstawiciel Klubu Świętego Huberta Krzysztof Morow:**

Krzysztof Morow, Klub Świętego Huberta.

Nie zgodzę się z wypowiedzią...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Pan nie jest przedstawicielem Lasów Państwowych, tak?)

(Głos z sali: Klub Świętego Huberta.)

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Proszę mówić głośniej, bo słabo słysząc.)

Nie zgodzę się z wypowiedzią mojego sąsiada na temat selekcji. Od końca lat czterdziestych ubiegłego wieku zasady selekcji zmieniały się w naszym kraju kilkanaście razy, w zasadzie niczego one nie dały, o czym może świadczyć lista trofeów, lista polskich trofeów na świecie, a nie świadczą o tym badania prowadzone na przykład w Olsztynie. Wyniki są coraz gorsze, nasze rogacze i byki zajmują odległe miejsca. Przedtem, w latach czterdziestych, kiedy populacja jelenia i sarny nie była zdewastowana, polskie trofea zajmowały pierwsze miejsca na świecie. Za przykład możemy wziąć Szwecję i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, w których od samego początku istnienia łowiectwa nie prowadzi się selekcji, a obecnie szwedzkie i angielskie trofea zajmują pierwsze miejsca na świecie. Dziękuję bardzo.

## **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że pan popiera to przedłożenie, tak? W tym sensie, że widzi pan potrzebę zmian ustawowych. Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję senatorską.

Jako pierwszy zgłaszał się pan profesor Hodorowicz. Proszę bardzo.

## **Senator Stanisław Hodorowicz:**

Ja tylko bardzo krótko chciałbym nawiązać do wystąpienia pana profesora, pana przewodniczącego towarzystwa leśnego, a także pana łowczego. Uważam, że te uwagi są bardzo racjonalne, bardzo słuszne, powinniśmy w jakiś sposób uwzględnić to w naszym rozwiązaniu.

## **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Pan senator Stanisław Jurcewicz.

## **Senator Stanisław Jurcewicz:**

Dziękuję bardzo.

Państwo Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie! Zaproszeni goście i osoby biorące udział w tym posiedzeniu!

Myślę tak... Jestem zaskoczony i chcę to powiedzieć wyraźnie. Jeśli chodzi o ogólne przepisy, to PZŁ jest normalnym stowarzyszeniem. Pragnę jednak przypomnieć, że dysponuje on majątkiem państwa, to jest taka drobna różnica. Nie przypominam sobie stowarzyszenia dyspo-

nującego majątkiem państwa, które miałyby taki status. Generalnie jest sprawowany nadzór, ale z wypowiedzi pana mecenasa wynika, że chciałby on utrwalenia tego, tak to odbieram. A dlaczego nie miałyby to być opinia właściwego ministra? To jest zaskakujące. Pan mecenas, przedstawiając opinię...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Który pan mecenas?)

Pan mecenas reprezentujący PZŁ.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ano właśnie, bo mówił tu pan mecenas...)

Pan mecenas wie, bo tak skwapliwie się na mnie patrzy, przepraszam, chodzi o wypowiedź pana mecenasa reprezentującego PZŁ. Jeszcze raz podkreślam: to należy do Skarbu Państwa, to jest majątek państwa. Moim zdaniem opinia właściwego ministra powinna być jeszcze bardziej wnikliwa.

Następna sprawa: dlaczego nie ma być opiniowania czy uchylania uchwał? Tu znowu chodzi o majątek Skarbu Państwa.

A teraz przejdę do sprawy, którą podnosiłem na poprzednim posiedzeniu, dotyczącej wykonania wyroku Trybunału w zakresie prawa łowieckiego. Jak państwo sobie przypominają, składka budziła wątpliwości, muszę poinformować zarząd PZŁ – proszę to przyjąć, ja przyjąłem to z pokorą – że myśliwi zauważyli, że prace Komisji Ustawodawczej zmierzają w pozytywnym kierunku. Jeśli panom, zarządowi nic to nie mówi, to szkoda. Będę zatem wprowadzał poprawkę dotyczącą wartości procentowej składki, za chwilę ją przedstawię.

Teraz chciałbym bardzo krótko odnieść się do wypowiedzi pana przedstawiciela zarządu PZŁ. Moim zdaniem nieprecyzyjnie przedstawił on selekcję osobniczą. Dlaczego? Tak zgodnie z inżynierskim podejściem podawał wiek, a jeżeli wiek, to klasy wieku. Moim zdaniem to nie jest selekcyjność, tylko populacyjność, ale to być może...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Będzie miał pan jeszcze możliwość odniesienia się do tego, ja tylko mówię, że według mnie pewien obraz został zaburzony i nie jest to właściwe określenie selekcji.

Powiem o ostatniej kwestii, zanim przedstawię państwu poprawki. Bardzo proszę sekretariat o przekazanie tego państwu senatorom. Moim zdaniem liczba składanych projektów świadczy o potrzebie analizy i wprowadzenia zmian. Pani z Ministerstwa Środowiska dobitnie mnie o tym przekonała.

Wysoka Komisjo, będę chciał zgłosić poprawki dotyczące w sensie ogólnym... Macie je państwo przed sobą. Przedstawię je blokowo i powiem do czego one zmierzają. Zmierzają właśnie nie do arbitralnego zasklepiania działań, a do zapewnienia bardziej demokratycznych działań i wyborów, czyli do większego udziału członków w tym stowarzyszeniu, powołania ze swego grona niektórych ciał.

Będę proponował, aby wielkość 7%, którą wstępnie podałem na poprzednim posiedzeniu komisji, zastąpić wielkością 5%. Proponuję także, by w art. 1 pkt 5 ust. 1a po wyrazie „wynagrodzenia” dodać wyraz „miesięcznego”. Jeśli zaś chodzi o selekcję osobniczą, w poprawce siódmej macie państwo odniesienie do tej sprawy i uregulowanie jej.

Poprawka ósma. Drodzy Państwo, zaraz powiem, czego ona dotyczy. Właściwie chodzi o postępowanie dyscyplinarne.

*(Głos z sali: To jest koniec, to była ostatnia...)*

To byłoby tyle. Bardzo proszę połączone wysokie komisje o przyjęcie proponowanych...

Połączone komisje czy tylko Komisję Ustawodawczą?

*(Głos z sali: Połączone.)*

Proszę połączone komisje o przyjęcie proponowanych poprawek. Dziękuję za uwagę.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Ja już formalnie chciałem zgłosić tę poprawkę, która przed chwilą została zaanonsowana, była ona propozycją Ministerstwa Sprawiedliwości. Mianowicie chodzi o to, ażeby odwołania były rozpatrywane przez sąd okręgowy i żeby było to ostateczne rozstrzygnięcie, bez możliwości kasacji. To jest taka poprawka.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Pan senator Rulewski. Proszę bardzo.

### **Senator Jan Rulewski:**

Tak jest, chcę wyrazić wątpliwość, jeśli chodzi o poprawkę ósmą. Postępowanie dyscyplinarne przed sądem łowieckim uwarunkowane jest uprzednim wskazaniem uzyskania czy wydaniem prawomocnego wyroku sądu za przestępstwo, wykroczenie. Moje pytanie jest takie, czy... To jest taka spójnia, a czy orzecznictwo sądu łowieckiego nie może być niezależne od wyroku sądu? Czy to musi być tak uwarunkowane? Sąd może zresztą odstąpić od skazania, wydania wyroku, mimo że zdaniem samorządu, zdaniem stowarzyszenia, zrzeszenia, kara powinna być jednak nałożona. To jest pytanie do autora.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Do autora poprawki?

*(Senator Jan Rulewski: Tak, do autora poprawki.)*

Panie Senatorze...

*(Głos z sali: Jurcewicz.)*

Panie Jurcewicz, pytanie było skierowane do pana.

*(Głos z sali: Tylko i wyłącznie.)*

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

Tak, ale przed chwilą był zajęty. Proszę jeszcze o powtórzenie.

*(Senator Marek Borowski: Będziemy to jeszcze omawiać przed głosowaniem.)*

Przed głosowaniem poprawki zostaną krótko omówione przez Biuro Legislacyjne, przy każdym...

*(Senator Marek Borowski: Będzie można odnieść się do czegoś, tak?)*

*(Senator Stanisław Jurcewicz: Panie mecenasie, niech pan odpowie na to pytanie.)*

No to już teraz... Tak, to za chwilę, bo jest kolejność. Jest pan w stanie odpowiedzieć?

*(Senator Stanisław Jurcewicz: Ja będę prosił pana doktora Jarentowskiego, żeby precyzyjnie pod względem prawnym przedstawił tę sprawę.)*

Dobrze, to za chwilę, to na końcu.

Teraz wypowie się pan senator Gorczyca, a za chwilę pan przewodniczący.

Proszę bardzo.

### **Senator Stanisław Gorczyca:**

Dziękuję bardzo.

Ja chciałbym zgłosić dwie poprawki mające na celu poprawienie nadzoru organów państwa nad Polskim Związkiem Łowieckim, który gospodaruje majątkiem Skarbu Państwa, czyli zwierzyną, oraz wykonuje zadania w zakresie administracji publicznej.

Pierwsza poprawka dotyczy art. 32, po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu: „Statut Polskiego Związku Łowieckiego podlega zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw środowiska”.

Druga poprawka dotyczy art. 35, po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu: „Minister właściwy do spraw środowiska uchyla, w ramach nadzoru, sprzeczne z prawem bądź statutem Polskiego Związku Łowieckiego uchwały Polskiego Związku Łowieckiego”.

Co chciałbym powiedzieć? Bardzo dobrze, że pan mecenas reprezentujący Polski Związek Łowiecki przypomniał o moim wniosku o ten nadzór ministra zgłoszonym w 2009 r. Muszę tutaj powiedzieć, że oczywiście minister się mylił, ponieważ chyba nie ma drugiej takiej instytucji w Polsce, której statut nie jest zatwierdzany przez organ nadzorujący, czyli w tym wypadku przez Ministerstwo Środowiska bądź przez sąd rejestrowy. Nie musi być takiej sytuacji. Chciałbym powiedzieć, że za zwiększeniem zakresu kontroli statutu PZŁ przemawiają takie okoliczności jak to, że Polski Związek Łowiecki od 1953 r. nie jest dobrowolnym stowarzyszeniem – mówił już o tym pan przewodniczący – ale zrzeszeniem, do którego przynależność jest dla obywateli polskich warunkiem możliwości prowadzenia gospodarki łowieckiej, w tym wykonywania polowań. Działalność Polskiego Związku Łowieckiego skupia się na realizacji zadań z zakresu administracji publicznej, co potwierdza wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 listopada 2012 r. oraz najnowsze orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym zaakcentowano, że Polski Związek Łowiecki jest organizacją pełniącą zadania publiczne, w związku z czym spoczywają na nim szczególne obowiązki. Polski Związek Łowiecki gospodaruje przy tym mieniem państwowym o znacznej wartości, to jest zwierzyną w stanie wolnym. Otrzymaniu tak daleko idących przywilejów powinno towarzyszyć zwiększenie kontroli ze strony państwa. Nawet w przypadku niemających tak poważnych zadań stowarzyszeń ich statuty przed rejestracją podlegają kontroli organów państwowych, sądów, podczas gdy Polski Związek Łowiecki jest w tym zakresie całkowicie autonomiczny i pozbawiony kontroli.

Charakter zadań powierzonych związkowi wskazuje na to, że uprawnienia nadzorcze nad Polskim Związkiem Łowieckim powierzone ministrowi właściwemu do spraw środowiska powodują, że powinien mieć on uprawnienie



do zatwierdzenia statutu Polskiego Związku Łowieckiego. W mojej ocenie ważne jest to, aby minister miał obowiązek uchylić uchwały Polskiego Związku Łowieckiego sprzeczne z prawem lub statutem, o to mi chodzi. Państwo chyba się z tym zgodzicie, bo jest to dosyć logiczne.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący Seweryński. Później wypowie się pan senator Borowski i pan senator Skurkiewicz.

### **Senator Michał Seweryński:**

Ja chcę zwrócić uwagę na niezręczność językową, która występuje w tekście tej ustawy i to niejedną raz. Dodany rozdział 9a ma taki tytuł: „Odpowiedzialność przed dyscyplinarnym sądownictwem łowieckim”. W Polsce mówi się, że odpowiada się przed sądem, prawda? W art. 50c znowu jest to wyrażenie „sądownictwo łowieckie”. Myślę, że jeszcze na tym etapie można wyeliminować ten błąd językowy. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Oczywiście wyrażenie „przed sądem” dotyczy, że tak powiem, całego systemu sądownictwa, to jest zrozumiałe.

Pan senator Marek Borowski, proszę bardzo.

### **Senator Marek Borowski:**

Pan senator Jurcewicz w swoich poprawkach... W poprawce trzeciej dotyczącej art. 1 ustawy pan senator skreśla pkt 3. Pkt 3 ma takie brzmienie – to znaczy, rozumiem, że było tam jakieś inne brzmienie, być może lepsze – „W przypadku odmowy przyjęcia do Polskiego Związku Łowieckiego lub koła łowieckiego zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego”. Czy po wykreśleniu tego punktu zainteresowanemu nie będzie już służyła skarga, czy będzie mu służyła skarga w innej formie? Prosiłbym o wyjaśnienie, ponieważ generalnie uważam, że jest to słuszny przepis.

Druga kwestia to kwestia tych składek – pan senator proponuje, by składkę wynoszącą 7% zastąpić składką wynoszącą 5% – ale zanim sformułuję pytanie czy uwagę, to chciałbym się dowiedzieć, ile dzisiaj wynosi taka składka.

*(Zastępca Kierownika Działu Organizacji i Szkolenia w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego Piotr Jenoch: 282 zł.)*

*(Senator Stanisław Gorczyca: 315 zł.)*

Ile? 315 zł?

*(Zastępca Kierownika Działu Organizacji i Szkolenia w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego Piotr Jenoch: Składka wynosi dokładnie 282 zł.)*

Dobrze, 282 zł, niech będzie.

*(Głos z sali: To znaczy, od średniej...)*

Ja rozumiem. Proszę państwa, ja widzę, że są to przecież groszowe różnice, to jest składka roczna...

*(Głos z sali: Roczna.)*

...więc różnica między 315 zł a 282 zł nie jest przerażająca, zwłaszcza że dzieli się to na dwanaście miesięcy. Poza tym ja rozumiem, że senator Jurcewicz zmierza do tego, żeby zmniejszyć obciążenie myśliwych tymi składkami, tyle tylko – tak mi się wydaje, ja nie zajmuję się tą działalnością – że to nie jest zabawa dla osób niezamożnych, trzeba sobie kupić tę strzelbę, naboje, czapkę z piórkami, manierkę, mundur. To wszystko kosztuje. W związku z tym, proszę państwa, już naprawdę nie przesadzajmy. Ja rozumiem, że ten związek łowiecki ma jakieś zadania, które wykonuje przy pomocy tych pieniędzy. Tak że jeżeli pan senator mnie przekona, że zmniejszenie składki z 7%, czyli mniej więcej z 250 zł czy 260 zł, które się dzisiaj płaci, do 190 zł jest konieczne, to oczywiście ja podniosę za tym rękę, ale trudno będzie panu mnie przekonać. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, my na ten temat...

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

Już, zaraz... Powiem tylko tak ad vocem.

Panie Senatorze, my rozmawialiśmy ostatnio na ten temat, propozycja Komisji Ustawodawczej była taka, żeby maksymalna wysokość składki wynosiła 7%. Prosiłbym... Może za chwilę wypowie się na ten temat pan senator Jurcewicz. Po kolei.

Proszę bardzo, pan senator Skurkiewicz.

### **Senator Wojciech Skurkiewicz:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Pierwszą kwestię, którą chciałbym poruszyć, niejako wyczerpał pan senator Borowski. Szanowni Państwo, jeszcze raz powtórzę to, co mówiłem na poprzednim posiedzeniu Komisji Ustawodawczej. Ta składka wynosi obecnie 282 zł, przy czym trzeba zwrócić uwagę na to, iż zaledwie część tej składki, część tej kwoty pozostaje w Zarządzie Głównym PZŁ, a ponad 75% przechodzi do zarządów okręgowych, składka trafia bezpośrednio również do kół, do myśliwych. Z tych środków między innymi utrzymywane są chociażby OHZ, które utrzymuje Polski Związek Łowiecki. To jest jedna kwestia.

Jeżeli chodzi o tę trzecią poprawkę, którą złożył pan senator Jurcewicz, to również chciałbym, żeby pan mecenas powiedział, czy ta propozycja zawarta w naszym druku, która została wypracowana na poprzednich posiedzeniach komisji, dotycząca pozbawienia odwołania do sądu administracyjnego w jakiś sposób nie burzy naszego projektu.

Jest jeszcze jedna kwestia, dotyczy ona propozycji przedstawionych przez pana senatora Gorczycę. Szanowni Państwo, nie stwarzajmy dziwnych sytuacji i być może trudnych do obronienia w przyszłości. W poprzedniej kadencji Senatu przy zmianach w regulaminie wprowadziliśmy do regulaminu rozdział 9a, który dotyczy tylko i wyłącznie wykonywania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Jest tam art. 85c, jeśli państwo pozwolicie, zacytuję go: „Projekt, o którym mowa w art. 85a ust. 3 pkt 1 – dotyczy to wyroku Trybunału Konstytucyjnego – oraz wnioski o wprowadzenie poprawek do tego projektu mogą obejmować wyłącznie

zmiany zmierzające do wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz ich niezbędne konsekwencje”. Jak rozumiem – jeśli się mylę, proszę wyprowadzić mnie z błędu – poprawki zaproponowane przez pana senatora Gorczycę nijak się mają do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Na poprzednim posiedzeniu Komisji Ustawodawczej została zgłoszona propozycja związana z tym, że jeżeli jest grupa senatorów, która chciałaby znowelizować, wprowadzić zmiany w prawie łowieckim, powinna ona podjąć odrębną inicjatywę od tej, którą podjęła Komisja Ustawodawcza, realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego. To jest ta kwestia. Dlatego myślę, że te poprawki zaproponowane przez pana senatora Gorczycę w ogóle nie powinny być rozpatrywane na tym posiedzeniu komisji.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca Rotnicka. Bardzo proszę.

### **Senator Jadwiga Rotnicka:**

Państwo Senatorowie, może moje pytanie będzie naiwne, bo chodzi o łowiectwo, a jest to zajęcie głównie męskie. Jeśli chodzi o wysokość składki, o której tutaj państwo mówicie, nurtuje mnie taka myśl: czapeczka, strzelba, to są właściwie indywidualne rzeczy myśliwego, a te pieniądze odprowadzane w formie składki przeznaczone są, moim zdaniem, na utrzymanie administracji Polskiego Związku Łowieckiego...

*(Głos z sali: Nie.)*

...i częściowo wracają do... To są okręgowe rady łowieckie, tak?

*(Senator Wojciech Skurkiewicz: Do zarządów okręgowych.)*

Jakieś okręgowe. Czy zatem nie jest zbyt wiele tych rad okręgowych? Wówczas te, powiedzmy...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ile ich jest?)*

Ile ich jest?

*(Senator Stanisław Gorczyca: Czterdzieści dziewięć.)*

Jest ich czterdzieści dziewięć, a mogłoby być na przykład szesnaście. Wobec tego...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: No nie, szesnaście nie, raczej trzydzieści.)*

Albo trzydzieści. Te pieniądze w tych okręgach byłyby nieco większe i może lepiej by tym gospodarowano. To jest takie moje spostrzeżenie, być może prawo łowieckie mogłoby zmierzać w tym kierunku. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Ile jest sądów okręgowych?

*(Głos z sali: Czterdzieści cztery.)*

Okręgowych? Nie, wydawało mi się, że mniej.

*(Głos z sali: Ale są dwadzieścia cztery rady adwokackie.)*

Są dwadzieścia cztery rady adwokackie, tak że wcale nie musi być czterdziestu dziewięciu zarządów.

Pan senator Gintowt-Dziewałtowski. Proszę.

### **Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:**

Dzientelmeni nie mówią o pieniądzach, ale już zaczęliśmy mówić o pieniądzach Polskiego Związku Łowieckiego. Ja przypuszczam, że w tle pozostaje jednak parę kwestii, między innymi kwestia wysokości zarobków uzyskiwanych przez władze Polskiego Związku Łowieckiego. Mam do panów pytanie: powiedzcie nam, jakiego rzędu dochody otrzymują najwyższe władze Polskiego Związku Łowieckiego w cyklach miesięcznych. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Prosimy o odpowiedź...

*(Zastępca Kierownika Działu Organizacji i Szkolenia w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego Piotr Jenocho: Nie wiem, czy mogę ustosunkować się do kilku wypowiedzi, czy mam odpowiedzieć tylko na to pytanie.)*

Padło konkretne pytanie.

*(Głos z sali: To może później odniesie się pan do wszystkich wypowiedzi, do całości.)*

Do wszystkich wypowiedzi, tak?

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

Dobrze, to jeszcze... Poczekamy sekundkę, aż zostaną wyczerpane pytania czy oświadczenia.

Pan senator Pęk.

### **Senator Bogdan Pęk:**

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, mam kilka takich ogólnych uwag, bo rozumiem, że w tej chwili prowadzimy dyskusję, tak?

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: No tak.)*

Dziękuję, tak jest. Bardzo się cieszę, że jest dyskusja, a nie dyktat. Proszę państwa, czemu kogoś interesują składki Polskiego Związku Łowieckiego? No czemu? Przecież to jest sprawa członków Polskiego Związku Łowieckiego. Czy ktoś uważa, że ta kwota jest blokująca dla przeciętnego człowieka, który ma odpowiednie cechy psychofizyczne, żeby mieć prawo do posiadania broni i użycia tej broni? W żadnym wypadku. Ja rozumiem, że tego typu działania zmierzają wyłącznie do ekonomicznego osłabienia związku, który w dzisiejszej sytuacji jest, że tak powiem, podmiotem, moim zdaniem, najlepiej w Europie sprawującym nadzór nad tymi postawionymi mu zadaniami.

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

Tak, Panie Senatorze.

*(Głos z sali: A ty jesteś myśliwym?)*

Tak. Tak, Panie Senatorze. Uważam tak przede wszystkim dlatego, że gdy byłem w Parlamencie Europejskim, zauważyłem, że stworzono tam specjalne zgromadzenie parlamentarzystów europejskich, w którym kilku baronów, hrabiów, przemysłowców et cetera, kilku bajecznie bogatych ludzi namawiało nas do zlikwidowania tego przeżytego, starego modelu i wprowadzenia takiego, w którym decydowałyby pieniądze, a uprawnienia do polowania związane byłyby z własnością ziemi. Oczywiście – w podtekście – ci panowie dysponowali sporymi obszarami ziemi i byli zainteresowani tym, żeby mieć monopol w zakresie prawa do wykonywania polowania.

Proszę państwa, ja mogę zgodzić się z tezami dotyczącymi sprawowania nadzoru nad Polskim Związkiem Łowieckim, zatwierdzania statutu, jeżeli nie ma takich zapisów. Dobrze, ale dlaczego sąd rejestrowy nie miałby rozpatrywać odwołań? No, tak jak w przypadku innych stowarzyszeń.

*(Głos z sali: Chodzi o majątek Skarbu Państwa.)*

To nadzór powinien być sprawowany wyłącznie nad sprawami dotyczącymi wykonywania polowania. Pozostałe kwestie muszą być, że tak powiem, regulowane przez ogólne zasady prawa i nie powinien zajmować się tym minister ochrony środowiska, minister może zajmować się wyłącznie specjalistyczną częścią tego zagadnienia. Ja zdaję sobie sprawę z tego, że w Polsce również pojawiają się potężne grupy interesu, w tym bardzo bogaci ludzie, dla których składka wynosząca 300 zł po prostu nic nie znaczy, a którzy są zainteresowani złamaniem tego, co wy tu nazywacie monopolem Polskiego Związku Łowieckiego. Nie będę, że tak powiem, pokazywał palcami, ale podejrzewam, że Platforma Obywatelska stoi na czele tego spisku, więc żeby była jasność, to...

*(Poruszenie na sali)*

Oczywiście grzechy Platformy Obywatelskiej są znacznie poważniejsze, mówię jednak o tym wycinku, który dzisiaj omawiamy.

Polski Związek Łowiecki nie jest doskonały, ale masowe rzucanie takich nieskoordynowanych poprawek, których potem nawet senator wnioskodawca nie jest w stanie wyjaśnić, dowodzi, że ktoś mu je napisał. Jest teraz pytanie: kto i dlaczego?

Proszę państwa, ja rozumiem, że w Wysokiej Izbie Senackiej światła Platforma Obywatelska jest zdolna dokonać wszystkiego, w szczególności zgłosić wniosek o odrzucenie albo głosowanie nad wszystkimi poprawkami razem wziętymi, to na jedno wychodzi. Opozycja znaczy tu niewiele, jednak powinna zacząć się tu przewijać pewna racjonalna myśl.

Panie Senatorze Jurcewicz, składka, jak sądzę, to jest kwestia, która powinna być wewnętrzną sprawą związku.

Wreszcie parę szczegółowych kwestii. Jeśli chodzi o ten pkt. 3, o którym mówił pan senator Borowski, to rzeczywiście, dlaczego niby miałyby zostać skreślony? Coś tam chyba koliduje z tą ogólną linią, wydaje się, że jest to nieracjonalne podejście, bo zaprzeczałoby to tej głoszonej tu tezie, zgodnie z którą chce się wzmocnić nadzór nad związkiem.

W pkt. 6 dodaje się art. 42da, cytuję: „W przypadku naruszenia zasad i warunków wykonywania polowania, w szczególności przepisów o zachowaniu bezpieczeństwa na polowaniu zbiorowym, prowadzący polowanie może wykluczyć uczestnika z części lub całości polowania”. Przecież to jest katechizm myśliwych, to jest zapisane w statucie Polskiego Związku Łowieckiego. Prowadzący polowanie odpowiada karnie, gdy dojdzie do wypadku, a prowadzący nie dostosuje się do wszystkich, że tak powiem, zasad, które określają jego uprawnienia. Chodzi o zachowanie bezpieczeństwa na polowaniu, bo rzeczywiście mamy do czynienia z bronią.

Co prawda, ja jestem tylko zootechnikiem z wykształcenia i już od dawna nie pracuję w zawodzie, ale od kilku-

dziesięciu lat jestem selekcjonerem, widzę tutaj na sali kilku znanych mi myśliwych, selekcjonerów. Proszę państwa, jeśli chodzi o tę selekcję, to rzeczywiście jest problem. Jest problem z selekcją, bo pogarsza się jakość trofeów, moim zdaniem, głównie dlatego, że część kół bez nadzoru prowadzi rabunkową gospodarkę w sensie sprzedaży najlepszych okazów tak zwanym dewizowym myśliwym. To słowo „dewizowy” jest już nieco przestarzałe, ale w praktyce wygląda to tak, że przyjeżdża baron X z państwa Y, który prywatnie jest multimilionerem, i na pniu kupuje pogłowie w najlepszych obwodach łowieckich, a potem strzela „jak leci” i nikt go z tego nie rozlicza, bo wywozi on te trofea i sprawa jest załatwiona. To na pewno.

Proszę państwa, w Polsce pojawiły się różnego rodzaju stowarzyszenia, które mienią się szeroko rozumianymi ochroniarzami środowiska, zielonymi, nie wiem, trudno spamiętać wszystkie nazwy, często są one sponsorowane z niewyraźnych źródeł, chciałyby one doprowadzić do całkowitego zakazu polowania. Teraz sobie państwo wyobraźcie: przez kilkaset lat czy przez stulecia była tworzona struktura ze swymi prawami, umiejętnościami wykonywania tego, co z jednej strony nazywa się selekcją, z drugiej strony regulacją pogłowia, gdyby zostało to teraz zaburzone – bo jednak w końcu nieźle to funkcjonuje – albo podzielone na ileś tam mniejszych podmiotów, to doszłoby do całkowitej degrengolady. Stałoby się tak, jak jest we Włoszech, gdzie w tej chwili nie ma już nawet skowronków, bo po całkowitej demonopolizacji wybito wszystko, co żyje i się rusza. Dlatego racjonalizm w postępowaniu, zwłaszcza ustawowym, czyli tym, które jest kluczowe, musi być tutaj bardzo wyraźny.

I wreszcie, proszę państwa, chcę wyraźnie powiedzieć, że jest tak, jak mówił tu jeden z uczestników – przepraszam, nie zapamiętałem nazwiska, chyba przedstawiciel ministerstwa – gdybyśmy dzisiaj znacznie ograniczyli pozyskiwanie kopytnych, głównie saren i jeleni, to las jako wspólna wartość byłby poważnie zagrożony, zwłaszcza podczas takich zim jak tegoroczna. Wystarczy pójść do lasu – kto nie był w lesie, to zapraszam – w którymkolwiek rejonie, zwłaszcza tam, gdzie było dużo śniegu, i zobaczyć, że tam, gdzie czubki jodeł, świerków nie zostały posmarowane farbą ochronną, zostały po prostu zgryzione. Wynika to z nadmiernej liczby jeleniowatych, saren, kopytnych, chodzi także o muflony, daniela, które powodują nieodwracalne szkody. To musi być kontrolowane przez wyspecjalizowany aparat. Gdyby ministerstwo czy jakikolwiek inny podmiot chciały przejąć te funkcje, które dzisiaj wypełnia związek łowiecki, nie osiągając przecież na tym astronomicznych zysków, to byłoby to praktycznie niemożliwe, musiałoby to być poprzedzone długotrwałym szkoleniem, ogromnymi wydatkami państwa itd., itd. Wszyscy ci, którzy polują, którzy nie polują, którzy chcą chronić środowisko, powinni wspólnie tworzyć dla opinii publicznej racjonalne przekonanie na temat tego, co dzieje się w związku z polowaniem, z Polskim Związkiem Łowieckim jako podmiotem wiodącym, a nie wprowadzać takie opinie, które powodują, że myśliwi wypełniający bardzo ważną rolę w ochronie środowiska traktowani są często jako ludzie o morderczych skłonnościach bezkarnie mordujący te biedne sarenki z maślanymi oczami.

Jest jeszcze jedna kwestia, o której chcę powiedzieć bardzo wyraźnie, zachęcam wnioskodawców do wprowadzenia stosownej poprawki, bo rozumiem, że jeśli wprowadzi ją opozycja, to nie zostanie ona przyjęta.

*(Wesołość na sali)*

Pan mecenas jest znany z tego, że nie dopuszcza do takich sytuacji.

Proszę państwa, wprowadzono bezwzględny zakaz odstrzału kłusujących psów, bezwzględny zakaz, to jest chronione... Jest paragraf, który o tym mówi, za odstrzał grozi nawet kara więzienia. Proszę państwa – zachęcam do zabrania głosu także przedstawicieli ministerstwa – są takie parki narodowe, w których już nie ma saren, a są watahy polujących psów. Widzieli państwo kiedyś, jak to wygląda? Otóż ludzie, jak to ludzie, pozbywają się psów, te większe psy stają na czele gromady, mniejsze prowadzą nagonkę, bo mają to zapisane w genach, i bezkarnie wyrzynają pogłowie tego drobniejszego, że tak powiem, inwentarza zwierzęcego. W niektórych rejonach nie ma zajęcy, koty wyrznięły praktycznie większość ptaków, które gnieźdzą się na ziemi, i to ma być objęte ochroną, bo jakiś, za przeproszeniem, idiota mieniący się ochroniarzem środowiska zmusił posłów szantażem czy naciskiem do wprowadzenia takich idiotyzmów.

Biologia rządzi się swoimi odwiecznymi prawami i żaden liberalizm, żadne nowinki nie mogą być bezkarnie wprowadzane, bo po prostu doprowadzą do rabunku i do zaburzeń, które potem przez wiele dziesięcioleci będziemy musieli naprawiać, dlatego proszę o racjonalizm. Myślę, że to, co powinno nam przyświecać, to te regulacje narzucone przez Trybunał, zaś kwestie wewnętrzne związku – poza tą główną kontrolą przeprowadzaną na podstawie ogólnych zasad prawa – powinny zostać pozostawione do wewnętrznych rozstrzygnięć związku.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Pan senator nadużył... Co prawda nie ograniczamy czasu wypowiedzi, ale dwadzieścia minut to nieco za długo.

Pan senator Jurcewicz i pan senator Borowski.

### **Senator Stanisław Jurcewicz:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Postaram się wypowiedzieć bardzo krótko. Mam nadzieję, że słowa, jakie wynotowałem z wypowiedzi pana senatora Pęka, takie jak „wyspecjalizowany aparat” i te pozostałe... Nie będę się do nich odnosił.

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

To pokazuje sposób podejścia do naszej próby uregulowania tej sprawy. Odnoszę wrażenie, że tak ma być. No, ale jest to już sprawa pana senatora. Właściwie jedna kwestia, która jest godna uwagi, to podkreślenie – zgadzam się z tym – że chodzi tu o myśliwych, a nie o zarząd, i myślę, że panu też to przyświeca, chociaż jeśli chodzi o niektóre inne wypowiedzi, to nie sądzę.

5%, tak? Utrzymuję, że składka powinna wynosić 5%, nie wszyscy zapoznali się z pierwszą wersją, która dzisiaj pojawiła się na naszych obradach. Uważam, że jeśli coś

jest związane z majątkiem Skarbu Państwa, to... Przecież jest pan jest takim strażnikiem tego majątku, a dyskredytuje pan tutaj propozycje, które bezpośrednio i pośrednio dotyczą majątku Skarbu Państwa, osobiście nie zgadzam się z panem i nie zmieniam poprawki dotyczącej składki członkowskiej wynoszącej 5%.

Panie Przewodniczący, pojawiły się wątpliwości... To znaczy, tak naprawdę do dzisiaj nie dowiedzieliśmy się z poprzedniego posiedzenia komisji, na co wydawane są pieniądze i jakie są gaże zarządzających. Szkoda, tak?

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: A prosiliśmy.)*

A prosiliśmy.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Na ostatnim posiedzeniu... No, ale prosiliśmy o to na piśmie.)*

Jeśli chodzi o poprawki, to bardzo prosiłbym, żeby w pkt 6...

Tak było, Panie Przewodniczący.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak.)*

Zgodnie z regulaminem chciałem wnieść autopoprawkę dotyczącą pktu 6, bo pojawiła się wątpliwość – oczywiście szanowne komisje przyjmą tę poprawkę bądź nie – związana z selekcją osobniczą. Zamiast skreślenia w art. 1 pktu 6 zgłaszam autopoprawkę: skreśla się art. 42d. To nie będzie budziło żadnych wątpliwości.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: O, to...)*

Bardzo proszę o przyjęcie tej autopoprawki i pozostałych poprawek. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję. Pan senator Rulewski.

*(Senator Marek Borowski: Nie odpowiedział pan...)*

*(Senator Jan Rulewski: To może ja powiem, akurat to związane...)*

*(Senator Marek Borowski: Chodzi mi o pkt 3, który pan tam skreśla.)*

*(Senator Jan Rulewski: Dwieście jeden.)*

*(Senator Marek Borowski: Odwołanie do sądu...)*

*(Senator Jan Rulewski: Aha.)*

*(Senator Marek Borowski: Nie, odwołanie do sądu.)*

*(Senator Jan Rulewski: Przepraszam.)*

*(Senator Marek Borowski: W wypadku nieprzyjęcia do Polskiego Związku Łowieckiego.)*

*(Senator Jan Rulewski: Tak, tak.)*

Ale to dotyczy sądu, to wyjaśni to Biuro Legislacyjne. My to ustaliliśmy.

Przepraszam, Panie Senatorze.

*(Senator Jan Rulewski: Już?)*

Tak.

Proszę bardzo.

### **Senator Jan Rulewski:**

Panie Senatorze Pęk, nasze ambicje sięgają wyżej. My chcemy przejąć bractwo kurkowe, a przede wszystkim odebrać PiS Związek Strzelecki.

*(Wesołość na sali)*

pozytywnie mówiąc... W wersji rzeczywistej...

*(Wypowiedź poza mikrofonem)*

Tak, ja też opowiadam się za tym zapisem dotyczącym uczestnictwa, nie ingerencji, ale uczestnictwa ministra, szczególnie ministra środowiska... Panie Senatorze Pęk i Wysoka Komisjo, jest to instrument, który pozwala państwu polskiemu realizować zapis konstytucyjny o ochronie środowiska. Zwierzyna i wszystko, co żyje są istotnym elementem ekosfery. W konstytucji nałożyliśmy na państwo obowiązek przestrzegania i ochrony tego środowiska, rozumiem, że jest to nie tylko dbałość o majątek, ale także realizacja tego zapisu konstytucyjnego.

Panie Przewodniczący, mam... Jest tu taka dyskusja – jak powiedział pan senator Borowski – o niedużych pieniądzach. Występują tu różni ludzie, reprezentują różne interesy. Ja chciałbym wypowiedzieć się w imieniu chłopów. Wiem, że szkody, jakie powstają z tytułu współżycia ze zwierzyną, są szkodami dotykającymi chłopów. Te roszczenia nie są...

*(Wesołość na sali)*

Chodzi mi o szkody w uprawach, przepraszam, szkody w uprawach i wśród zwierzyny. Te szkody nie są... No, senator Pęk tak rozbawił mnie wystąpieniem, że ja już straciłem wątek.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Srebrne Usta.)*

*(Wesołość na sali)*

Chłopi zgłaszają się do mnie, a nie ma sprzeciwu wobec szkód, szczególnie ze strony Polskiego Związku Łowieckiego. Moje pytanie jest takie: czy ta wysokość składki uwzględnia te roszczenia?

*(Rozmowy na sali)*

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję.

Proszę państwa, no ale...

*(Głos z sali: Z czego płacą?)*

To nie jest debata, to jest dyskusja merytoryczna, jeśli chodzi o konkretne propozycje.

*(Wypowiedź poza mikrofonem)*

Panie Senatorze, chodzi o ustosunkowanie się do określonych przepisów.

Bardzo proszę, ale króciutko.

### **Senator Bogdan Pęk:**

Dziękuję.

Panie Senatorze Rulewski, ja dziękuję za to pouczenie. Moje doświadczenie wskazuje jednak na to, że od czasu kiedy wy rządzicie, jest lepiej wtedy, gdy rząd nie ma zbyt dużego wpływu na majątek, bo tego majątku radykalnie ubywa, a zadłużenie rośnie.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

No tak, no dobrze. Pan powiedział już swoje uwagi, akurat to nijak ma się do poprawki.

Proszę państwa, żeby nieco ograniczyć...

*(Głos z sali: Poruszmy temat pensji.)*

Sekundę.

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

Właśnie. Sekundę.

Proszę państwa, wszyscy się wypowiedzieliśmy i znamy już stanowiska przedstawione zarówno na piśmie, jak i ustnie. Zostało zadane konkretne pytanie przez pana senatora Gintowt-Dziewałtowskiego, bardzo proszę o odpowiedź, tym bardziej że – tak jak powiedział pan senator Jurcewicz – już o to prosiliśmy. Jest to chyba pewna niezręczność, że nie otrzymaliśmy tych informacji, stąd też drażnienie tego problemu.

Proszę bardzo. Proszę mówić króciutko, tylko w tym zakresie.

### **Zastępca Kierownika Działu Organizacji i Szkolenia w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego Piotr Jenoch:**

Pozwolę sobie odnieść się również do kwestii zasad selekcji, bo pan senator Jurcewicz powiedział, że będę miał taką możliwość. Senator stwierdził, że nie mówiłem...

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Na razie jeszcze ja prowadzę dzisiejsze posiedzenie, przepraszam bardzo, i bardzo proszę, żeby konkretnie odpowiedział pan na pytanie pana senatora Gintowt-Dziewałtowskiego.

### **Zastępca Kierownika Działu Organizacji i Szkolenia w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego Piotr Jenoch:**

My tego nie ukrywaliśmy, zostało to podane w stanowisku przesłanym do pana przewodniczącego Zientarskiego. W tej informacji podaliśmy, jakie są zarobki i przychody, to znaczy jakie są zarobki w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Łowieckiego. Dla przypomnienia podam, że jeśli chodzi o Zarząd Główny...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ale tam zostały podane średnie zarobki zarządu, a tu padło pytanie o zarobki prezesów.)*

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: To jest zupełnie co innego.)*

Już odpowiadam.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak.)*

Jeżeli chodzi o zarobki najwyższych władz Polskiego Związku Łowieckiego, nie będę ujawniał zarobków jednej osoby, bo jest to w jakiś sposób sprzeczne z innymi, odrębnymi przepisami...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Chodzi o stanowiska, nie o osoby.)*

Tylko jedna osoba zajmuje etatowe stanowisko, jest to stanowisko łowczego krajowego. Inne stanowiska, czyli stanowisko prezesa Naczelnej Rady Łowieckiej, prezesa Głównego Sądu Łowieckiego, są zajmowane w ramach pracy społecznej, prace są wykonywane społecznie, to jest odpowiedź na to pytanie.

Jeśli zaś chodzi o wynagrodzenie łącznego krajowego, to według mojej wiedzy jest ono mniejsze niż wynagrodzenie i dieta senatora.

*(Głos z sali: Dieta?)*

Łącznie.

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Łącznie.

No, dziękuję bardzo.

Jeszcze w sprawie tego pytania wypowie się pan senator Gintowt-Dziewałtowski.

### **Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:**

W jakimś sensie ad vocem. Proszę pana, ja pytałem o konkretne informacje. Nie chodziło mi o nazwiska, chodziło mi o stanowisko i o to, jakie uposażenie otrzymuje osoba zajmująca dane stanowisko. Pan nie udzielił odpowiedzi. Nie ukrywam, że będzie to miało zdecydowany wpływ na sposób mojego zachowania się podczas głosowania nad poprawkami. Jeżeli macie państwo tajemnice, którymi nie chcecie dzielić się z opinią publiczną, nie tylko z senatorami, to znaczy, że trzeba was po prostu nieco dokładniej kontrolować i w niektórych sprawach decydować za was, bo sami nie potraficie zachować się publicznie. Dziękuję.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, kończymy, dyskusja została zakończona.

Proszę państwa, w tej chwili powstaje problem natury formalno-prawnej. Prosiłbym Biuro Legislacyjne, ażeby jednoznacznie wypowiedziało się, czy propozycje przedstawione przez pana senatora Stanisława Gorczycę generalnie dotyczące nadzoru Ministerstwa Środowiska – w moim przekonaniu absolutnie słuszne – mieszczą się, zdaniem Biura Legislacyjnego, w realizacji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zgodnie z naszą procedurą, czy wymagają odrębnego uregulowania, odrębnej inicjatywy, tak jak proponował pan senator Skurkiewicz. Proszę bardzo.

*(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Dziękuję...)*

To uprości dyskusję.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Dziękuję bardzo.

Tak jak sugeruje pan przewodniczący, propozycje te chyba wymagałyby odrębnego uregulowania...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ja nie sugeruję, ja pytam.)*

Pyta pan, tak. Dlatego że...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Sugerował pan senator...)*

Wyrok dotyczył drogi sądowej i postępowania sądowego, a ta poprawka dotyczy nadzoru ministra. To też jest jakiś rodzaj kontroli nad związkiem, ale nie jest to już kontrola sądowa, tylko, powiedziałbym, administracyjna czy ustrojowa. Być może ta kontrola nie do końca jest niezbędna, dlatego że obecnie jest w ustawie art. 35a, który mówi, że nadzór nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego sprawuje minister właściwy do spraw środowiska, a ust. 2 mówi, że przepisy ustawy – Prawo o stowarzyszeniach stosuje się odpowiednio do nadzoru nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego. Oczywiście z tej ustawy precyzyjnie nie wynika, że minister może kwestionować uchwały, w tym statut związku, ale z mojej wcześniejszej rozmowy z przedstawicielem Ministerstwa Środowiska – nie pamiętam z kim – wynikało, że w praktyce związek przesyła taki statut, a tak naprawdę gdyby minister chciał, to miałyby sposoby na zakwestionowanie tego statutu. Ja nie mówię, że to na pewno wynika z ustawy. No, gdybyśmy chcieli to doprecyzować, to być może ta poprawka byłaby niezbędna, ale nie można jej wprowadzić w trybie wykonania wyroku.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

No właśnie o to mi chodzi, czy można to wprowadzić w trybie wykonania wyroku. Odpowiedź jest taka, że nie. W związku z tym bardzo prosiłbym Biuro Legislacyjne, żeby przy głosowaniu nad poprawkami podawać informację, że dana poprawka wykracza poza zakres wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego i wymaga – tak jak powiedzieliśmy – odrębnej inicjatywy.

I ostatnie pytanie...

*(Wypowiedź poza mikrofonem)*

Sekundę...

*(Głos z sali: Jeszcze poprawka trzecia pana senatora Jurcewicz, chodzi o sądy administracyjne.)*

To już zostało...

*(Głos z sali: Nie.)*

A nie, przepraszam.

*(Głos z sali: Chodzi o odwołanie w przypadku nieprzyjęcia do związku.)*

Ano właśnie. Bardzo proszę o wyjaśnienie tej kwestii. Pan to wyjaśniał, że tak powiem, tylko nam...

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Tak.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Chodzi o to, o czym przed chwilą rozmawialiśmy.)*

W druku nr 320...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak.)*

...w art. 1 pkt 3 rzeczywiście pojawia się propozycja, by ust. 6 nadać brzmienie: „W przypadku odmowy przyjęcia do Polskiego Związku Łowieckiego lub koła łowieckiego zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego”. Pan senator zgłosił poprawkę, by usunąć pkt 3 zmieniający brzmienie ust. 6, ale to nie oznacza usunięcia pktu 6 w ogóle, oznacza to przywrócenie jego dotychczas

sowego brzmienia. Już mówię... Obecnie brzmi on tak: „W sprawach nabycia lub utraty członkostwa w PZŁ oraz utraty członkostwa w kole łowieckim zainteresowany może – po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego – dochodzić swoich praw na drodze sądowej”.

W konsekwencji poprawka senatora sprowadza się do dwóch zmian. Po pierwsze, nie chodzi o sąd administracyjny, tylko o sąd powszechny, a po drugie, nie będzie można odwołać się do sądu w przypadku nieprzyjęcia do koła łowieckiego, nie do związku, a do koła łowieckiego. Próbuje jakby domyślać się intencji, sądzę, że chodzi o to, że koło łowieckie jest de facto takim cywilnym podmiotem działalności gospodarczej i nie można mu narzucać przyjęcia kogoś. Ponadto nieprzyjęcie do koła nie oznacza pozbawienia prawa do polowania, bo żeby móc polować, wystarczy być członkiem PZŁ.

(*Senator Jan Rulewski*: Jeśli chodzi jeszcze o poprawkę ósmą...)

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo, sprawa została wyjaśniona.

(*Senator Jan Rulewski*: Senator Jurcewicz przerzucił...)

Chodzi o tę autopoprawkę, tak?

(*Senator Jan Rulewski*: *Iunctim* między wyrokiem sądu a wyrokiem sądownictwa łowieckiego.)

Czy ta poprawka pana przewodniczącego, tutaj...

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Tak, to jest zmiana tytułu...

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Zmiana w nazwie, zmiana tytułu.)

Oczywiście można to zrobić. My świadomie nazwalismy to sądownictwem tylko z tego względu, że w innych przepisach, których my w ogóle nie zmienialiśmy, ustawa posługuje się już określeniem „sądownictwo”, na przykład w art. 34 jest mowa o tym, że do zadań PZŁ należy prowadzenie dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego.

Jeśli jest taka propozycja i komisje zgodzą się, żeby głosować nad tą poprawką... Teraz, tak na roboczo, nie jestem w stanie wyszukać, gdzie w ustawie jest jeszcze taka nazwa, a musielibyśmy konsekwentnie pozmienić nazwy w całej ustawie.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: No tak.)

Możemy tak zrobić, ale ja nie jestem w stanie teraz wyszukać wszystkich przepisów.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Jasne, oczywiście. Chodzi o te konsekwencje.)

(*Senator Stanisław Gorczyca*: Ja mam pytanie do pana doktora.)

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

### **Senator Stanisław Gorczyca:**

Panie Doktorze, ja mam takie pytanie... Jeśli przewinięcie ma być definiowane w statucie – tak przewiduje projekt – to, według mojej oceny, nadzór ministra powinien być wpisany do ustawy. Jak pan się do tego ustosunkuje?

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Jeśli dobrze zrozumiałem, rzeczywiście jest to jakaś próba powiązania tego i ja nie ukrywam, że jest jakiś związek, można by poszukiwać takiego sposobu wprowadzenia nadzoru ministra poprzez obowiązek weryfikowania statutu, ewentualnie jego niezatwierdzenia, żeby połączyć to jakoś z sądownictwem.

(*Senator Stanisław Gorczyca*: Dokładnie.)

Teraz jednak nie przychodzi mi do głowy nic takiego. Nie wykluczam, że gdybyśmy nad tym posiedzieli, to dałoby się tak to zrobić, ale na roboczo ja nie jestem w stanie tego przygotować. Ja mogę powiedzieć, że jeśli w międzyczasie będzie się dało tak to rozwiązać...

(*Senator Stanisław Gorczyca*: Chodzi o to, żeby to nie była odrębna inicjatywa.)

Tak, ale póki co obecne brzmienie nie pozwalałoby na to.

(*Senator Stanisław Gorczyca*: Rozumiem.)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Ale można by szybką ścieżką...)

(*Głos z sali*: Na posiedzeniu plenarnym.)

(*Senator Stanisław Gorczyca*: Panie Doktorze, w takim razie jest prośba, żeby przygotować to na posiedzenie plenarne.)

Jeśli da się coś takiego przygotować, to tak.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Na drugie czytanie, tak?

Dziękuję bardzo.

Jeszcze jedno stanowisko Biura Legislacyjnego, które...

(*Rozmowy na sali*)

Panie Senatorze Rulewski.

Chodzi o to, żeby Biuro Legislacyjne jednoznacznie wypowiedziało się jeszcze na temat tej kwestii maksymalnej składki, czy jest to niezbędna konsekwencja orzeczenia Trybunału, czy nie.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Biuro Legislacyjne przyjęło, że tak, bo skoro wprowadzamy, regulujemy kwestię karalności za niepłacenie składek, to kwestia wysokości składki, przynajmniej maksymalna wysokość składki, powinna być określona. Oczywiście pozostawia się związkowi ustalenie konkretnej wysokości składki, ona nie musi wynosić tyle, może wynosić mniej, związek nadal ma swobodę w określaniu konkretnej wysokości składki...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tu jest tylko maksymalna granica.)*

...i swobodę jej różnicowania. My określamy tylko maksymalną wysokość.

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Jasne.

Pani senator Sztark.

**Senator Grażyna Sztark:**

Ja chciałbym tylko zadać pytanie panu mecenasowi. Podczas ostatniego posiedzenia Komisji Ustawodawczej została przyjęta propozycja zmiany, jeżeli chodzi o kary dla... Chodzi właśnie o te tak zwane odstrzały dewizowe, o których wspominał również pan senator Pęk. Bardzo prosiłabym o przypomnienie tego, dobrze?

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Oni są objęci odpowiedzialnością, o to chodzi.)*

**Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Rozumiem, że pytanie pani senator wynika z tego, że w zestawie poprawek proponowanych przez pana senatora w pktcie 9 w lit. a proponuje się skreślenie w ust. 1 pktu 2 i ust. 4. Na poprzednim spotkaniu komisji Biuro Legislacyjne sugerowało, że warto rozważyć wprowadzenie kary pieniężnej z tego względu, że dla tych osób, które mają zgodę na polowanie, a nie są członkami związku łowieckiego, w przypadku gdy naruszą zasady polowania, w zasadzie nieskuteczne będą kary takie jak pozbawienie członkostwa w związku, bo nie są one członkami związku, czy też zawieszenie prawa do polowania, bo często są to osoby, które bardzo rzadko, okazjonalnie przyjeżdżają za granicę i polują. Jedyną karą, którą można zastosować w przypadku tych osób, jest kara pieniężna. Sugerowalibyśmy, żeby zachować tę karę. Jest więc prośba do pana senatora, żeby akurat w tym momencie dokonał autopoprawki.

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Właśnie zgłasza się pan senator Jurcewicz.

**Senator Stanisław Jurcewicz:**

W świetle uzyskanych argumentacji proszę o rozważenie mojej autopoprawki dotyczącej wykreślenia w pktcie 9 lit. a. Tak?

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak.)*

I to załatwia sprawę.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: To załatwia sprawę.)*

Czyli pozostałyby...

**Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania.

Bardzo proszę...

*(Głos z sali: Nie, jeszcze...)*

...Biuro Legislacyjne o przedstawianie kolejnych poprawek ze zwróceniem uwagi na to, czy poprawka mieści się w ramach wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, czy nie.

Bardzo proszę, Panie Doktorze.

**Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Ja powiem inaczej, z wyjątkiem tej poprawki pana senatora Gorzczyca, którą już omówiliśmy, poprawki mieszczą się w wykonaniu wyroku. Mówię to teraz, żeby nie powtarzać tego za każdym razem.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Czyli powie pan tylko po prostu, która się nie mieści.)*

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

*(Głos z sali: Wszystkie się mieszczą.)*

Ta, która została już wskazana...

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: No, ale przypomni pan o tym w momencie głosowania. Chodzi...)*

Jasne, dobrze.

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

No to bardzo proszę.

*(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Przechodzimy do głosowania.)*

Przechodzimy do głosowania.

**Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Poprawka pierwsza z tego pisma, które... Poprawka pierwsza z tego zestawu zatytułowanego „Poprawki do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie” sygnowanego przez senatora Jurcewicza zmierza do tego, żeby składy orzekające sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych były tworzone tylko spośród grona osób będących delegatami zjazdów, zjazdu krajowego czy zjazdów okręgowych.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Zjazdów czy członków związku?)*

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

Zjazdu.

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

A jeśli ktoś nie będzie delegatem, to nie będzie mógł być w składzie sądu?

*(Głos z sali: To jest ograniczenie wolności członka związku.)*

No tak. Nie, nie. Tak nie można. Jeśli ktoś będzie chory i nie przyjedzie, a jest doskonałym kandydatem, to dlatego... Wyraża on zgodę na kandydowanie i cóż...



(*Głos z sali*: Wiadomo, że z okręgu może być dwóch, trzech kandydatów.)

No tak.

(*Głos z sali*: A oni od razu wybierają inną osobę.)

Nie, nie, to...

(*Głos z sali*: Albo odrzucimy...)

Albo pan senator wycofa tę poprawkę... To ogranicza prawa, absolutnie.

Proszę bardzo, pan senator Jurcewicz.

### **Senator Stanisław Jurcewicz:**

Panie Senatorze! Panie Przewodniczący!

Moim zdaniem jeśli ktoś zostanie wybrany na delegata zjazdu... To jest tak istotny element w funkcjonowaniu stowarzyszenia, że tylko przypadek losowy może zdecydować... I to jest prawda. Unikamy jednak, że tak powiem – można to nazwać słownictwem mojego czcigodnego kolegi senatora Pęka – przywożenia w teczce...

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: No, ale jeśli ktoś jest członkiem Polskiego Związku Łowieckiego... Spośród członków...)

Drodzy Państwo!

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: No to nie przywożymy w teczce, bo dana osoba jest członkiem.)

Panie Przewodniczący...

(*Głos z sali*: Ale już wiemy...)

...proszę przegłosować bądź odrzucić tę poprawkę.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Kto jest za przyjęciem...

(*Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski*: Dodam jeszcze, że z technicznych powodów – bo to jest to samo – nad pierwszą i drugą poprawką głosujemy łącznie.)

Nad pierwszą i drugą poprawką głosujemy łącznie.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (6)

Kto jest przeciwny? (10)

Kto się wstrzymał? (5)

Poprawki nie uzyskały poparcia większości.

### **Senator Stanisław Jurcewicz:**

Czy mogę teraz od razu zgłosić poprawkę jako wniosek mniejszości, aby to nam nie uciekło?

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Oczywiście.)

Zgłaszam ją z panem senatorem profesorem Hodorowiczem.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Kolejna poprawka, proszę bardzo.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Trzecia poprawka dotyczy tego, o czym już mówiłem, to znaczy w niektórych przypadkach zamiast sądu administracyjnego będzie decydował sąd powszechny, a poza tym nie będzie tam możliwości odwołania się do sądu w przypadku nieprzyjęcia do koła łowieckiego.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (20)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Kolejna poprawka.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Kolejna, czwarta poprawka dotyczy zmiany wysokości składki z 7% na 5% wynagrodzenia jako górnego limitu...

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Jako górnej granicy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki dotyczącej zmniejszenia wysokości składki z 7% na 5%? Tam senator...

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (9)

Kto jest przeciwny? (9)

Kto się wstrzymał? (2)

Poprawka nie uzyskała poparcia większości.

### **Senator Stanisław Jurcewicz:**

Panie Przewodniczący, poprawka... Zgłaszam wniosek mniejszości z panem senatorem profesorem Hodorowiczem.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję.

Kolejna poprawka.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Kolejna poprawka dotyczy tego samego przepisu, ale technicznej kwestii, chodzi o to, żeby po wyrazie „wynagrodzenia” dodać wyraz „miesięcznego”, bo poprzednio go nie było.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (21)

Dziękuję. Kolejna...

Oczywiście poprawka została przyjęta jednogłośnie.

**Ekspert do spraw Legislacji  
w Biurze Legislacyjnym  
w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Tak. Kolejna to szósta poprawka, nad nią i lit. b w poprawce siódmej trzeba głosować łącznie, dotyczy to skreślenia zasad selekcji osobniczej.

(*Głos z sali:* W ogóle nie będzie selekcji?)

Nie będzie...

(*Senator Stanisław Jurcewicz:* Nie będzie sankcjonowanej selekcji.)

Selekcja osobnicza nie będzie sankcjonowana.

(*Senator Stanisław Jurcewicz:* Selekcja jako zasada może być.)

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (13)

(*Senator Bohdan Paszkowski:* Selekcja musi być!)

No, ale będzie.

Kto jest przeciwny? (7)

(*Głos z sali:* Boguś, nie zrozumiałeś, selekcja będzie.)

Kto się wstrzymał? (1)

Poprawka uzyskała poparcie większości, została przyjęta.

Kolejna poprawka.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

**Ekspert do spraw Legislacji  
w Biurze Legislacyjnym  
w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Dalej, siódma...

(*Głos z sali:* Była.)

Tak, tylko jeśli chodzi o poprawkę siódmą, głosowaliśmy tylko nad lit. b, teraz głosujemy łącznie nad poprawką siódmą lit. a i lit. b.

(*Senator Jan Rulewski:* Jak to? Głosowaliśmy nad lit. b, a teraz łącznie nad lit. a i lit. b?)

(*Głos z sali:* Tak.)

Było głosowanie nad lit. b, a teraz chodzi o lit. a i lit. c.

(*Głos z sali:* Lit. a i lit. c.)

(*Senator Jan Rulewski:* Aha, właśnie.)

(*Głos z sali:* I co to będzie...)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* I co?)

Dotyczą one odpowiedzialności porządkowej w przypadku naruszenia zasad polowania.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* Polowań.)

Dotyczy to wykluczenia uczestnika w trakcie polowania.

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (19)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (1)

Poprawki zostały przyjęte.

Kolejna poprawka.

**Ekspert do spraw Legislacji  
w Biurze Legislacyjnym  
w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Poprawka ósma dotyczy modyfikacji związanej z osobami, które odpowiadają przed sądownictwem łowieckim.

(*Senator Jan Rulewski:* A jak było do tej pory?)

Do tej pory przepis mówił, że członek Polskiego Związku Łowieckiego będący osobą fizyczną oraz osoba, o której mowa w art. 42a i w art. 43, podlega odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy przed dyscyplinarnym sądownictwem łowieckim zwane dalej powszechnym przewinieniem łowieckim. Propozycja jest taka, by przepis brzmiał tak: „W przypadku prawomocnego skazania przez sąd za przestępstwo lub wykroczenie wymienione w rozdziale 10 ustawy członek PZŁ będący osobą fizyczną, osoba, o której mowa w art. 42 i w art. 43, podlega odpowiedzialności przed dyscyplinarnym sądownictwem łowieckim”. Inaczej mówiąc, jest to zawężenie odpowiedzialności tylko do tych przypadków, w których wcześniej sąd karny skazał za przestępstwo lub wykroczenie wymienione w rozdziale 10 ustawy. Czyli, mówiąc w skrócie, chodzi o trzy artykuły dotyczące takich najpoważniejszych naruszeń prawa łowieckiego.

**Senator Andrzej Matusiewicz:**

Mam w związku z tym pytanie do legislatora: czy to wyczekiwanie na orzeczenie sądu powszechnego nie doprowadzi do przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego?

(*Senator Jan Rulewski:* Czy musi być to *iunctim*?)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* Można by zawiesić bieg przedawnienia.)

(*Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:* Sąd dyscyplinarny może orzekać bez wyroku sądu powszechnego.)

(*Senator Jan Rulewski:* Właśnie tak jest, ale tak rozumiemy...)

(*Głos z sali:* Nie, tu jest zapisane „w przypadku”.)

(*Senator Bogdan Pęk:* Ale jak to wprowadzisz, to nie będzie orzekał.)

(*Senator Jan Rulewski:* Nie, nie, to nie wyklucza karnia. To jest sąd łowiecki, wyrok sądu łowieckiego.)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Proszę bardzo, Panie...

(*Głos z sali:* Panie Mecenasiu, co się stanie, jak to przejdzie?)

**Ekspert do spraw Legislacji  
w Biurze Legislacyjnym  
w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Już odpowiadam. Stwierdzenie, że osoba podlega odpowiedzialności nie zakłada, że sąd dyscyplinarny na pewno nałoży na tę osobę karę dyscyplinarną. To jest pierwsza kwestia.

Druga kwestia. Zastanawiam się nad tym drugim pytaniem, czy nie spowoduje to przedawnienia. W ustawie jest przepis 50d, który mówi, że postępowanie dyscyplinarne może być zawieszono do czasu zakończenia postępowania

karnego lub postępowania w sprawie o wykroczenie toczącego się o ten sam czyn. Jeśli to nie dawałoby pewności – nie jestem w stanie teraz na gorąco odpowiedzieć – to my jako Biuro Legislacyjne przygotujemy poprawkę, która będzie powodowała, że w razie przewlekłości postępowania przed sądem karnym nie dojdzie do...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: ...do przedawnienia.)

...do przedawnienia na tle postępowania...

(Senator Jan Rulewski: Mam jeszcze jedno takie pytanie pomocnicze. Czy można wnioskować, że jeśli osoba nie zostanie skazana, to nie zostanie podjęte działanie dyscyplinarne?)

Tak, taka jest intencja tego przepisu.

(Senator Jan Rulewski: Czyli to tak wprost z tego wynika. Są to niejako niezależne sądy, prawda?)

### Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Jeśli można, ja przyznam, że rozumiem, ale chciałbym, żeby tego rodzaju intencja została zawarta w tym przepisie. Otóż jeżeli osobę winną sąd powszechny ukarze karą, jest obowiązek wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, które nie musi zakończyć się karą dyscyplinarną, to po pierwsze.

Po drugie, sąd dyscyplinarny zupełnie odrębnie, bez względu na to, czy sąd powszechny podejmie jakieś działania czy nie podejmie, może wszczęć postępowanie dyscyplinarne i może zdecydować.

(Senator Jan Rulewski: Tak jest.)

Moim zdaniem tak powinno być i ja rozumiem, że tak jest.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Jan Rulewski: No właśnie, stąd to moje pytanie.)

### Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:

W druku nr 520 została zamieszczona taka propozycja, by oprócz odpowiedzialności przed sądami karnymi...

(Głos z sali: Dyskutowaliśmy o tej modyfikacji.)

(Senator Jan Rulewski: Taka jest wola.)

...za przestępstwa i wykroczenia łowieckie była także odpowiedzialność za coś, co nazwaliśmy tutaj powszechnymi przewinieniami łowieckimi. Jest to szersze pojęcie i obejmowałoby ono także inne naruszenia przepisów ustawy, nie tylko te zawarte w przepisach karnych czy wykroczeniowych ustawy. Taka jest różnica.

### Senator Jan Rulewski:

Ja rozumiem, że są dwa tory postępowania, a oprócz tego jest jeszcze zobligowanie do rozstrzygnięcia, do rozpatrzenia po wyroku karnym.

(Głos z sali: Nie, nie.)

Tak to rozumiem.

(Głos z sali: W ramach postępowania dyscyplinarnego...)

### Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:

Nie, to nie do końca jest tak, ja jeszcze uzupełnię swoją wypowiedź. Oprócz tego póki co projekt przewiduje – żadna z poprawek nie proponuje skreślenia tego – że będzie także art. 50c, który mówi, że statut PZŁ może przewidywać, że za naruszenie postanowień statutu lub innych uchwał organów Polskiego Związku Łowieckiego, zwane innym przewinieniem łowieckim, członek Polskiego Związku Łowieckiego podlega odpowiedzialności przed dyscyplinarnym sądownictwem łowieckim.

Najkrócej mówiąc... Przytoczę tylko argumentację, która pojawiała się na jednym z wcześniejszych posiedzeń komisji. Jeśli ustawodawca uważa, że jakieś inne przewinienia łowieckie są na tyle istotne, by uczestnik polowania podlegał odpowiedzialności za nie, to niech wprowadzi je do katalogu przestępstw i wykroczeń, które są w ustawie. Jeśli zaś ustawodawca uważa, że nie ma czegoś takiego, no to nie ma sensu wprowadzać do ustawy enigmatycznego określenia, które pozwałoby na karanie za takie przewinienia, skoro nie jesteśmy w stanie ich zdefiniować i nie wiemy, o co może chodzić. Taka jest mniej więcej filozofia tej poprawki.

Można zadać pytanie... Jeśli ktoś opowiada się za pozostawieniem tego, co póki co jest w druku nr 320, to powinien odpowiedzieć na pytanie, jakie czyny przestaną być czynami karalnymi w świetle tej ustawy. Nie możemy takich znaleźć. Dokonaliśmy tu pewnej zmiany, na pewno zasady selekcji osobniczej przestają być karalne, to wynika z innej poprawki. Czy jest jeszcze coś takiego istotnego, co, zdaniem ustawodawcy, powinno być jednak karane?

### Przewodniczący Piotr Zientarski:

Wypowie się jeszcze pan senator Dziewałtowski.

### Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Już ostatnia kwestia.

Panie Marku, czy to jest tak, że ustawa powinna regulować zasady postępowania karnego w stosunku do osób winnych przewinienia i wskazywać na konsekwencje postępowania karnego podjętego przez sąd powszechny, a przepisy regulaminowe bądź statutowe powinny regulować postępowania dyscyplinarne?

### Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:

Zgadza się, jest tylko taki warunek postawiony przez Trybunał, że jeśli Polski Związek Łowiecki samodzielnie postanowi karać za takie inne, wewnętrzne przewinienia, to może to robić...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: To ma prawo, tak.)

...ale nie może wymierzać... Statut nie może przewidywać kary, która naruszałaby prawa osobiste lub majątkowe. Jeśli chcielibyśmy wprowadzić taką karę, która narusza

prawa osobiste lub majątkowe, to powinno to wynikać z ustawy. Związek będzie mógł więc karać, powiedzmy, karami honorowymi, odebraniem odznaczeń i...

(*Głos z sali*: To jest przepis...)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: No tak, jasne.)

(*Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski*: Ja jeszcze mam takie pytanie...)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Dobrze.)

(*Senator Jan Rulewski*: Czyli nie ma problemu przedawania, bo to zależy od...)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: No tak.)

(*Senator Bohdan Paszkowski*: Z tego przepisu wynika, w stosunku do tego, który mamy w tym... Rozumiem, że z przepisu wynika, że zmienia się również krąg podmiotowy osób odpowiedzialnych, tak?)

(*Głosy z sali*: Nie, nie.)

Nie, jeśli ja tak powiedziałem, to się przejęczyłem.

(*Senator Bohdan Paszkowski*: No, bo tutaj mówi się tylko o członku...)

To wynika ze zmiany w redakcji. Powiem w skrócie, że generalnie są tu trzy rodzaje podmiotów, członek PZŁ – w tym wypadku jest najprostsza sytuacja – oraz osoby wymienione w art. 42a i w art. 43. Chodzi o to, że polować mogą także inne osoby niebędące członkami związku, a będące obywatelami Unii Europejskiej. Trzecia kategoria to osoby z innych państw czy też Polacy mieszkający na stałe za granicą, też niebędący członkami związku.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Głosujemy, tak? W tej sytuacji jesteśmy gotowi, wątpliwości zostały wyjaśnione.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (13)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (8)

Poprawka została przyjęta.

Kolejna poprawka.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Kolejna, dziewiąta poprawka. Zaznaczam, że pan senator wycofał lit. a. W poprawce dziewiątej modyfikujemy, obniżamy troszkę wymiar kary zawieszenia uprawnień do polowania i zawieszenia w prawach członka związku, odpowiednio z pięciu do trzech lat. Usuwamy także wyrażenie „od sześciu miesięcy”, to znaczy, że będzie można także na trzy miesiące...

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

To jest ta autopoprawka pana senatora Jurcewicza...

(*Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski*: Tak, poprawka z uwzględnieniem autopoprawki.)

...o której mówiliśmy.

(*Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski*: Tak.)

Kto jest za przyjęciem poprawki? (21)

Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Dziękuję bardzo.

Kolejna poprawka.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Kolejna poprawka dotyczy usunięcia w pktcie 8, skreślenia w pktcie 8 w druku... Chodzi o skreślenie proponowanego art. 50e, który brzmi: „Uniewinnienie albo umorzenie podstępowania w sprawach, o których mowa w art. 51–53, nie stoi na przeszkodzie ukaraniu w trybie określonym w niniejszym rozdziale”. Jest to związane z przyjętą poprawką, nad którą przed chwilą komisja głosowała, modyfikującą art. 50c dotyczącą zawężenia zakresu karalności.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Dziękuję bardzo.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (19)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (2)

Poprawka została przyjęta.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Teraz poprawki, których... Teraz można przegłosować poprawkę pana senatora Górczycy.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: To są dwie poprawki.)

Dwie poprawki, tak.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Poprawki pana senatora Stanisława Górczycy.)

Przy czym – pan przewodniczący kazał mi to zaznaczyć – zdaniem Biura Legislacyjnego wykraczają one poza to, co Trybunał...

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Nie kazał, tylko prosił.)

(*Wesołość na sali*)

Prosił, żeby poinformować, czy poprawka wykracza poza zakres wykonania orzeczenia Trybunału, więc Biuro Legislacyjne informuje, że ta poprawka wykracza poza ten zakres.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Tak.

Proszę bardzo, Ministerstwo Środowiska.

### **Dyrektor Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody w Ministerstwie Środowiska Nina Dobrzyńska:**

Dziękuję bardzo.

Niezależnie od opinii związanej z tym, czy poprawka wykracza poza zakres wykonania orzeczenia sądu, czy nie, ja chciałabym tylko doprecyzować to, o czym wcześniej

mówił pan legislator. Obecny art. 35a ustawy – Prawo łowieckie, który mówi, że nadzór nad działalnością PZŁ sprawuje minister właściwy do spraw środowiska, i pkt 2 tego artykułu, który brzmi: „Przepisy prawa o stowarzyszeniach regulujące zasady nadzoru nad stowarzyszeniami stosuje się odpowiednio” nie oznacza tego samego... Oznacza to, że minister ma prawo zwrócić się z wnioskiem o uchylenie uchwały, natomiast sam nie ma prawa jej uchylić. Tak że chciałabym wyjaśnić, że to nie są tożsame przepisy.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Zdajemy sobie z tego sprawę, przed chwilą rozstrzygałiśmy tylko kwestię formalną...

*(Dyrektor Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody w Ministerstwie Środowiska Nina Dobrzyńska: Tak. Chciałabym, żeby była jasność.)*

...dotyczącą tego, czy materia nie wykracza za, że tak powiem, nasz regulamin, który zresztą sami sobie narzuciliśmy, czy mieści się to w zakresie wykonania orzeczenia Trybunału.

Jest opinia. Panie Doktorze, rozumiem, że jest to niezależna opinia, bez jakichkolwiek wpływów.

*(Wesołość na sali)*

Tak?

*(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Tak.)*

Dobrze.

W takim razie głosujemy. Czy głosujemy łącznie nad tymi poprawkami czy osobno?

*(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Można głosować łącznie.)*

Łącznie.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (11)

Kto jest przeciwny? (8)

Kto się wstrzymał? (2)

Dziękuję.

Poprawka została przyjęta, pomimo opinii, że wychodzi ona poza...

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

*(Głos z sali: Czyli art. 42 został skreślony?)*

Ale to... Tak stwierdzam, tak stwierdzam.

Proszę państwa, teraz głosujemy nad całością.

*(Głos z sali: Nie, art. 42...)*

*(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Zgłoszono jeszcze poprawki, których nie ma w zestawieniu pana senatora, je też chcę omówić.)*

Proszę bardzo.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Sam pan przewodniczący zgłaszał poprawki.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ano właśnie...)*

*(Wesołość na sali)*

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Poprawka dotycząca sądu powszechnego.)*

Tak. Poprawki można potraktować łącznie, to znaczy zmienić wyrażenie „sąd rejonowy” na „sąd okręgowy” oraz dodać uzupełnienie, iż od orzeczenia sądu okręgowego nie przysługuje kasacja. Proponujemy, żeby tak to sformułować, chodzi nie tyle o środek prawny, ile o samą kasację, dlatego że z innych orzeczeń Trybunału wynika, że można pozbawić prawa odwoływania się do sądu drugiej instancji, postępowanie może zostać jednak wznowione. Czasami jest tak, że samo wznowienie postępowania prowadzi do naprawienia jakichś wcześniejszych błędów.

*(Rozmowy na sali)*

Jeśli jest taka potrzeba, to może niech wypowiedzą się koledzy z Ministerstwa Sprawiedliwości. Do tej pory takie były wyroki Trybunału, nawet jeśli ustawodawca odstępował od jakiegoś kolejnego środka prawnego, to w nadzwyczajnych okolicznościach wznowienie postępowania powinno być dopuszczalne.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Tak.

Proszę bardzo.

### **Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek:**

Departament Prawa Karnego, Ministerstwo Sprawiedliwości.

Mam rozumieć, że od tego orzeczenia sądu okręgowego będzie przysługiwała apelacja?

*(Głos z sali: Nie.)*

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Apelacja nie. My tutaj... Jest pewien problem w tej poprawce powtarzany również w innych ustawach, my nie wprowadzamy tutaj środka prawnego od orzeczenia dyscyplinarnego, który nazywa się apelacją, tylko proponujemy – do tej pory też tak było – by wprowadzić dziwne określenie „odwołanie”. Rozumiem jednak, że de facto odwołanie i tak będzie odbywało się w trybie apelacyjnym, czy nie?

*(Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek: Właśnie tu...)*

*(Głos z sali: Tutaj jest intencja...)*

W takim razie można zmodyfikować tę autopoprawkę i wprowadzić zapis mówiący, że od orzeczenia sądu dyscyplinarnego przysługuje apelacja.

*(Głos z sali: Nie, ale to...)*

To jest techniczna kwestia, chodzi tylko o to, żeby wprowadzić regulację, która mówi, że może orzekać tylko jeden sąd powszechny. Taka jest intencja. Kwestia tego, jak to zrobimy, jest drugorzędna, chodzi o to, by było to wyraźnie zaznaczone.

*(Głos z sali: Ale przecież to przedłuży to postępowanie.)*

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

No, ale apelacja jest od orzeczenia sądu.

*(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Panie Przewodniczący, jeśli można...)*

Tak. No właśnie, chodzi o to, żeby tu...

**Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Przedstawię pewne porównanie. W korporacjach prawnych jest odpowiedzialność, tam także są sądy wewnętrzne dwóch instancji, jest odpowiedzialność w niektórych innych samorządach zawodowych czy w niektórych zawodach i tam generalnie jest tak, że od orzeczenia komisji dyscyplinarnej przysługuje jeden środek prawny...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: No, ale jest on nazywany apelacją?)*

Akurat u adwokatów czy radców jest to kasacja...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ale jak...)*

...a gdzieś indziej środek ten jest nazywany apelacją.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Nazywany apelacją?)*

Przy niedawno procedowanych kwestiach dotyczących izb lekarskich jest apelacja.

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: No, to w takim razie...)*

**Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek:**

Oczywiście, ale tam zawsze, prawie zawsze, jest taka sytuacja, że orzeka jeden sąd, a tutaj jest taka sytuacja, że później może orzekać również sąd apelacyjny rozpoznający środek odwoławczy. To będzie odwołanie czy apelacja?

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Nie, nie.)*

Zastanawiam się, czy nie lepiej byłoby doprecyzować...

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Nie, to będzie apelacja do sądu okręgowego i koniec.

*(Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek: Koniec, tak?)*

Tak, koniec.

*(Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek: Chciałbym wskazać na to, że...)*

Przysługuje jedynie apelacja do sądu okręgowego.

Zgłaszam taką autopoprawkę.

**Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek:**

Chciałbym tylko powiedzieć...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Przysługuje apelacja do sądu okręgowego.)*

...że zawsze w przepisach, które mówią, że przysługuje apelacja do sądu apelacyjnego, jest dodanie, że nie przysługuje środek w postaci kasacji. Jest tak w prawie większości przypadków.

*(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: To my to dodamy.)*

Aha, dobrze.

Chciałbym jeszcze tylko spytać o jedną kwestię. Czy w zasadzie w tych przepisach nie powinno się określić również właściwości sądu okręgowego...

*(Głos z sali: Miejscowy.)*

Tak, miejscowy. Czy tutaj powinno nastąpić odwołanie do przepisów procedury karnej? Czy tej właściwości miejscowej poszukiwalibyśmy poprzez przepisy procedury karnej, czy w tych przepisach nie należałoby po prostu doprecyzować właściwość miejscową sądu okręgowego?

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

To będzie zależało od właściwości sądu dyscyplinarnego. Właściwość sądu okręgowego, właściwość miejscowa sądu okręgowego uzależniona będzie od siedziby sądu dyscyplinarnego.

*(Główny Specjalista w Departamencie Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Bonczek: No to właśnie nie wiem, czy nie powinno to być doprecyzowane w przepisach.)*

No to proszę bardzo. Ja proponuję...

**Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Bez stuprocentowego przekonania powiem, że...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: Chodzi o to, żeby nie było wątpliwości.)*

...w związku z odesłaniem do kodeksu postępowania karnego – bo jest tu takie odesłanie – wydaje się, że nie ma wątpliwości, ale jeśli jest taka wątpliwość, to w czasie drugiego czytania...

*(Przewodniczący Piotr Zientarski: ...będzie można to uzupełnić.)*

Jeśli rzeczywiście ministerstwo będzie się upierać przy tym, że nie ma innej możliwości odczytania, dekodowania, to wtedy zostanie zgłoszona taka poprawka.

**Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Ja zobowiązuję się złożyć wtedy tego rodzaju poprawkę.

Czyli na razie jest autopoprawka, tylko jeśli chodzi o apelację do sądu okręgowego z wyłączeniem kasacji.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (14)

(*Głos z sali: Wojtek, głosujemy!*)

(*Senator Wojciech Skurkiewicz: Już?*)

Kto jest przeciwny? (1)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Czyli co? Nie ma kontroli sądowej.

Kto się wstrzymał? (5)

(*Głos z sali: Ja jestem przeciwny likwidacji sądów rejonowych.*)

(*Wesołość na sali*)

(*Głos z sali: To nie na posiedzeniu tej komisji.*)

Ale to chodzi właśnie o sąd okręgowy.

(*Wesołość na sali*)

Poprawka została przyjęta.

Teraz...

(*Głos z sali: Jeszcze pan mecenas.*)

Jeszcze jedna poprawka.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Jest jeszcze poprawka pana senatora Seweryńskiego, chodzi o to, żeby...

(*Rozmowy na sali*)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski: Proszę państwa, pięć minut.*)

(*Głos z sali: Cicho!*)

Chodzi o to, żeby w tytule ustawy i w konsekwencji także w innych przepisach zmienić to określenie „odpowiedzialność przed sądownictwem łowieckim”.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski: Czyli powinno być „przed sądem”?*)

Powinno być „przed sądem łowieckim”.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (20)

Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Dziękuję.

### **Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski:**

Mam jeszcze drobną uwagę, kolega z Komisji Ustawodawczej przypomina mi, żebym zwrócił uwagę na to, że w tym trybie, czyli w trybie uchwalania ustaw

Senatu, nie ma czegoś takiego jak poprawki jako wnioski mniejszości.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

To nie znaczy, że później nie można ich zgłosić.

(*Głos z sali: W jakim trybie?*)

(*Głos z sali: Można je zgłosić...*)

W trakcie drugiego czytania.

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Tak, tak. Dobrze.

(*Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: Wtedy można.*)

Proszę państwa, teraz jeszcze ostatnia kwestia, chodzi o sprawozdawcę...

(*Głos z sali: Całość.*)

(*Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Marek Jarentowski: A głosowanie nad całością z poprawkami?*)

A, jeszcze głosowanie nad całością z poprawkami.

Kto jest za przyjęciem naszego przedłożenia łącznie z poprawkami? (14)

Kto jest przeciwny? (4)

Kto wstrzymał się od głosu? (3)

Nasza inicjatywa, nasza nowelizacja została przyjęta.

(*Głos z sali: Senator sprawozdawca...*)

Ale ty nie jesteś z żadnej komisji.

### **Senator Grażyna Sztark:**

Panie Przewodniczący, do tej pory prowadził pan bardzo dobrze, dlatego proponujemy, żeby pan kontynuował.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

### **Przewodniczący Piotr Zientarski:**

Ale jest propozycja pana...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Tak. Proszę państwa, słucham propozycji.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Tak. W takim razie... Jest propozycja, żeby pan senator Gorczyca był sprawozdawcą.

Dziękuję.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

Dziękuję bardzo wszystkim za uczestnictwo w posiedzeniu.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 53*)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii